

Gegužės 6 d. į Lietuvą su dviejų dienų valstybiniu vizitu atvyko Jo Didenybė Ispanijos karalius Juan Carlos I ir karalienė Sofija. Vakare Trakuose prezidentas Valdas Adamkus (deš.) su Alma Adamkiene (2k) surengė iškilmingą vakarienę Ispanijos karaliaus Juan Carlos ir karalienės Sofijos garbei. *ELTA*

PALESTINIEČIAI TURI TEISĘ Į SUVERENIĄ VALSTYBĘ

Popiežius Benediktas XVI vizito Artimuosiuose Rytuose metu atvykęs į Vakarų Kranto teritoriją pareiškė, kad palestiniečiai turi teisę į suverenią valstybę. Tuo pačiu pontifikas, kurį pasveikino palestiniečių prezidentas Mahmudas Abasas, sakė, kad palestiniečiai turėtų atsakyti smurto ir terorizmo siekdami šio teisėto tikslo. „Šventasis sostas palaiko palestiniečių teisę į suverenią

Palestinos valstybę įkurtą protėvių žemėje, kuri būtų saugi ir taikiai sugyvenanti su kaimynais bei su tarptautinės bendruomenės pripažįstamomis valstybės sienomis“ – sakė popiežius oficialioje sutikimo ceremonijoje prezidento rezidencijoje Beatliejuje.

Benediktas XVI išreiškė solidarumą su palestiniečiais ir palestiniečių pabėgeliais sakydamas, kad puikiai supranta,

kiek daug iškęsti teko čia likusiems, ir kiek daug neteko bei kentėjo tie, kurie turėjo palikti savo namus. Popiežius savo trumpoje kalboje taip pat pabrėžtinai kreipėsi į jaunos palestiniečius prašydamas, kad jie neaukotų savo gyvenimo terorizmui ir kerštui. „Nepertraukiamas smurto ir keršto ratas, kurio liudininkai jūs buvotė paliks randus jūsų širdyse visam gyvenimui. Tačiau turite rasti savyje drąsos peržengti šį užburta ratą“ – kalbėjo popiežius. *bernardinai.lt*

IZRAELYJE PASMERKĖ ANTISEMITIZMĄ

Tel Avivas, gegužės 11 (ELTA). Popiežius Benediktas XVI, pradėdamas penkių dienų vizitą Izraelyje ir palestiniečių žemėse, pirmadienį pasmerkė antisemitizmą, pavadindamas jį „nepriimtiniu“ ir „keliančiu pasibjaurėjimą“, praneša agentūra *AFP*.

Gaila, bet antisemitizmas vis dar paplitęs daugybėje pasaulio vietų, Ben Guriono oro uoste prie Tel Avivo pareiškė Katalikų Bažnyčios vadovas. Iš Jordanijos atskridusį popiežių pasitiko Izraelio prezidentas Shimon Peres.

Popiežius pasisakė už susitaikymą tarp Izraelio ir palestiniečių. Turi būti pasiektas „teisingas sprendimas“, kad abi tautos galėtų gyventi taikoje, kalbėjo jis. Benediktas XVI reikalavo „saugių ir užsienio pripažintų sienų“ Izraeliui ir palestiniečiams. Prieš atvykdamas į Izraelį jis Jordanijoje vėl agitavo už toleranciją tarp krikščionių ir musulmonų. Jis teigė norįs padrašinti abiejų religijų atstovus padėti bendradarbiavi-

mo, kuris būtų grįstas „taika ir abipuse pagarba“, pagrindus.

Po sutikimo ceremonijos oro uoste popiežius sraigtasparniu išskrido į Jeruzalę, kur jis lankysis prie Raudų sienos ir Jad Vašemo holokausto aukų memoriale. Katalikų Bažnyčios vadovu saugumu rūpinasi 60 tūkst. policininkų.

Gegužės 13 d. Benediktas XVI viešėjo Betliejuje. Izraelio žinybos 95 krikščionims iš Gazos ruožo davė leidimą apsilankyti šiame mieste. Betliejus yra Vakarų krante, Gazos ruožo gyventojai į jį gali patekti tik per Izraelio teritoriją. Gazos ruožą nuo 2007 metų birželio valdo radikalus islamo judėjimas „Hamas“. Čia gyvena 1,5 mln. musulmonų ir 2 tūkst. 500 krikščionių.

Izraelis yra antroji popiežiaus kelionės po Artimuosius Rytus, kurią jis penktadienį pradėjo Jordanijoje, stotelė. Izraelio ir Vatikano santykius pastaruoju metu temdė skandalas dėl holokausto neigėjo Richard Williamson.

J. DEMJANJUK DEPORTUOTAS Į VOKIETIJĄ

Nacių koncentracijos stovyklos sargybinis John Demjanjuk buvo deportuotas iš JAV ir gegužės 12 d. atvyko į Vokietiją, informuoja *BBC*.

Prieš Miuncheno teismą 89 metų vyras stos dėl **tariamų kaltinimų** prisidėjus prie 29 tūkst. žmonių nužudymo per Antrąjį pasaulinį karą. Jis neigia kaltinimus, kad pusmetį dirbo apsauginiu Sobiboro nacių koncentracijos stovykloje tada Vokietijos užimtoje Lenkijoje. J. Demjanjuk, kuris JAV gyveno nuo 1952 metų, teigia, kad savo gimtojoje Ukrainoje per karą buvo sučiuptas Vokietijos karių ir laikytas kaip karo belaisvis ir **buvo priverstas** būti sargybiniu.

89 metų JAV, Ohio valstijos gyventojas, teigė, kad jo sveikata per daug silpna deportavimui, ir prašė jį atšaukti, tačiau OSI ir JAV teismas šį prašymą atmetė, argumentuodamas, kad jis gali vykti į Vokietiją ir stoti prieš teismą.

POPIEŽIUS PAS IZRAELIO PREZIDENTĄ

Po sutiktuvų ceremonijos Telavivo oro uoste Popiežius sraigtasparniu nuvyko į Jeruzalę. Po maždaug pusę valandos trukusio skrydžio sraigtasparnis nusileido Jeruzalės Scopus kalne. Čia popiežių pasitiko Jeruzalės meras Nir Barkat. Tuomet popiežius Benediktas XVI nuvyko pietų į Apaštališkąją delegatūrą, kuri ateinančias penkias Apaštališkosios piligrimystės Šventojo Žemėje dienas bus jo laikinieji namai.

Po pietų ir popietinio poilsio popiežius Benediktas XVI su mandagumo vizitu aplankė Izraelio valstybės vadovą. Prezidentas Simon Peres yra kilęs iš Baltarusijos. Jis gimė Višnieve 1923 metais ir su šeima emigravo į Telavivą 1934 metais. Buvęs Izraelio užsienio ir gynybos ministras, vicepremjeras ir premjeras, 2007 metais buvo išrinktas devintuoju Izraelio prezidentu. 1994 metais jis su Izraelio premjeru Yitzhak Rabin ir palestiniečių prezidentu Yasser Arafatu buvo išrinktas Nobelio taikos premijos laureatu už pastangas Artimųjų Rytų taikos procese.

Susitikime, kuriame dalyvavo apie trys šimtus valstybės pareigūnų ir Šventosios Žemės Bažnyčios atstovų, Popiežius priminė pagrindinį apaštališkosios piligrimystės tikslą – melsiti Dievą suteikti Artimiesiems Rytams ir visai žmonijai brangią vienybės ir taikos malonę.

Taika yra dieviškoji malonė, Visagalio pažadas žmonijai, o religijų įnašas į taikos paiešką glūdi nuoširdžiam ir vieningam Dievo ieškojime. Būtent dinamiškas Dievo buvimas suburia širdis ir laiduoja vienybę. Žmonių vienybės pagrindą sudaro Dievas, esantis tobulai vieningas ir visuotinas, sukūręs vyrą ir moterį pagal savo atvaizdą ir panašumą tam, kad pritrauktų mus į savo dievišką gyvenimą taip, kad visi būtų viena.

Todėl svarbu religijų vadams suvokti, kad bet koks pasidalijimas ir įtampa, bet koks polinkis žvelgti tik į save arba įtarinėti tikinčiuosius arba jų bendruomenes gali labai paprastai atvesti prie prieštaravimo, aptemdančio Visagalio vienatiniškumą, išduodančio mūsų vienybę ir prieštaraujančio Vieninteliam, kuris save apreiškia kaip turtinę meilę ir pasitikėjimu.

Popiežius kalboje apžvelgė taikos ir saugumo problemas, paragino siekti teisingumo visiems principo įgyvendinimo, išsakė skausmą dėl šeimų, kurioms nelemta džiaugtis taika ir ramybe. Jeruzalė, nuo seno būdama skirtingos kilmės tautų kryžkele, suteikia žydams, krikščionims ir musulmonams pareigą ir privilegiją kartu liudyti taikų sambūvį, kurio taip ilgai trokšta vienatinio Dievo garbintojai, - kalbėjo Šv. Tėvas.

Anot popiežiaus, yra tik vienas būdas apsaugoti ir sutvirtinti saugumo, vientisumo, teisingumo ir taikos poreikius, vertybes, kurios yra neatskiriamos Dievo planuose pasauliui: jas vykdan! Jomis gyvenant! Joks individas, jokia šeima, bendruomenė ar tauta nėra atleisti nuo pareigos gyventi teisingume ir siekti taikos. Valstybių pareigūnų pareiga yra užtikrinti saugumą tautai, kuriai tamauti buvo išrinkti. Tegul nuoširdus širdžių atsivertimas laiduoja tvirtą ryžtą siekti taikos ir saugumo per teisingumą kiekvienam, - kalbėjo Benediktas XVI.

Izraelio prezidentas Peres susitikime Šventąjį Tėvą pavaišino kviečių grūdais ir figų vaisiais bei pranešė, kad Žemės ūkio instituto išvystyta ypatinga kviečių rūšis, kuri neša dvigubą derlių, buvo pavadinta „**Benedikto XVI kviečiais**“, o figų rūšis buvo pavadinta „Nazareto figomis“ Popiežiaus piligrimystei į Šventąją Žemę atminti. *bernardinai.lt*

PAGERBTAS SERGANTIEMS MAŽYLIAMS LIETUVOJE PADEDANTIS CHIRURGAS IŠ JAV

Už nuopelnus Lietuvos ligoniams ir sveikatos apsaugai **geros valios ambasadoriaus vardas** suteiktas Jungtinių Valstijų chirurgui **prof. John Lubicky**.

Pirmą kartą į Vilniaus universiteto vaikų ligoninę chirurgas ortopedas J.Lubicky atvyko 1992 metais ir vėliau čia lankėsi kasmet. Per vizitus Lietuvoje jis kartu su prof. Terry Light atlikdavo apie 20 opera-

cijų ir konsultuodavo apie 100-130 ligonių dėl sudėtingų ortopedinių stuburo, klubo sąnarių ir pėdų deformacijų. Ypač sunkūs ortopediniai ligoniniai iš Lietuvos buvo operuoti JAV.

Žymus stuburo patologijos ir vaikų ortopedijos specialistas prof. J.Lubicky šiuo metu dirba vienoje geriausių "Riley Hospital for children" vaikų ligoninėje Indianapolis, Indijos valstijoje, JAV. *LGITIC*

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidento rinkimų kampanijos įkarščiu viena kandidačių Kazimira Prunskienė aktyviai tariausi su politiniu technologu iš Rusijos, siejamu su rusų specialiosiomis tarnybomis. Prezidento rinkimų išvakarėse Kremlius į Lietuvą delegavo Rusijos politinės analizės instrumentų instituto generalinį direktorių 41 metų Aleksandrą Špuntą. Jis bendrauja su K.Prunskiene, ir, kaip įtariama, gali aktyviai padėti jai strateguoti rinkimų kampaniją. A.Špuntas nuolatinį ryšį su K.Prunskiene palaiko per jos dukrą verslininkę Rasą Vaitkienę. Žiniasklaidai pavyko gauti nuotraukų, kuriose užfiksuotas vienas R. Vaitkienės susitikimas su A.Špuntu. Pasak šaltinių, Kremliaus emisaras susitinka ne tik su R. Vaitkiene, bet ir su pačia kandidate.

Kardinolas A.J.Bačkis ilsisi po širdies operacijos. „Atsiliepdami į nepaliojamą visuomenės ir žurnalistų domėjimąsi Vilniaus arkivyskupo metropolito Audrio Juozo Bačkio sveikata bei ligšiolinių žiniasklaidos pranešimų netikslumus, norime informuoti, kad Kardinolas šiuo metu ilsisi po sudėtingų medicininių procedūrų, ir paskelbti svarbiausias gydymo detales“ – rašoma Vilniaus arkivyskupijos kurijos pranešime spaudai. Jo Eminencija reiškia ypatingą padėką už ilgalaikę profesionalią globą ir nuoširdų nuolatinį rūpestį Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų medikams, o labiausiai – Vilniuje visą būtiną pagalbą teikusiems ir į Bordeaux lydėjusiems gydančiai gydytojai doc. Virginijai Grabauskienei, prof. Audriui Aidiečiui ir doc. Germanui Marinskiui.

Stimuliatoriaus dėka buvo įveiktas širdies ritmo suretėjimas, tačiau liko kita problema – prieširdžių virpėjimas, kurio įprastinė priežastis yra didelio dažnio elektrinius impulsus generuojantis židinytis plaučių venose. Nors tokių židinių pašalinimo procedūros yra atliekamos ir Santariškių klinikose, tačiau šios metodikos pradininkas ir didžiausią praktinį patirimą turintis prof. Michel Haisseguerre dirba Bordeaux Universitetinėje klinikoje, todėl rekomendavome kardinolui pasvarstyti galimybę vykti konsultacijai į Prancūziją.

Po susirašinėjimo bei medicininių duomenų persiuntimo prof. Haisseguerre su komanda apsiėmė atlikti ir pačią procedūrą. Minėta procedūra, kuri truko penkias valandas, buvo sėkminga, tačiau jos galutinius rezultatus bus galima įvertinti maždaug po trijų mėnesių. Šiuo metu paciento sveikatos būklė yra patenkinama, tačiau jam rekomenduotas poilsis. Kadangi stazuotis į Bordeaux Universitetinę kliniką vyksta viso pasaulio kardiologai, džiaugėmės galimybe lydėti Kardinolą, proga stebėti jam atliktą procedūrą, susipažinti su klinikos darbu ir užmegzti bendradarbiavimą“, – teigia prof. Aidietis. Jo Eminencija dėkoja visiems jį palaikiusiems geru žodžiu ir prisiminusiems maldoje, rašoma Kurijos pranešime.

Lietuvoje iki kūdikių namų homoseksualai dar neprisiėmė, tačiau vaikų darželiai jau pateko į jų taikiklius. Į šalies vaikų darželius šiemet bandyta slapta prastumti už Europos Sąjungos lėšas parengtą homoseksualizmo propagandos programą, kurią pasmerkė tik Bažnyčios hierarchai. Valstybės vadovai iki šiol tebetyli, nors apie svetimus vaikus auginančias homoseksualų šeimas jau dėstoma Lietuvos mokyklose. Apie ištvirkėlių skverbimąsi į valdžią, visas šalies institucijas ir normalių žmonių gyvenimus rašo kriminologe, socialinių mokslų teisės daktarė, Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo deputatė Rūta Gajauskaitė. Pernai teisininkė išleido homoseksualizmą smerkiančią knygą "Sodoma ir Gomora".

"1990 metais Seime jau buvo keturi penki homoseksualai. Jie visada ir visur maskatuojasi, makaluojasi. Vištigaidžiai naudojami mūsų Konstitucija. Paima jos 29 straipsnio dalį, kur kalbama, kad negalima varžyti žmogaus teisių, ir klykia, kad jų lygybė pažeidžiama. Tačiau kitos dalies, sakančios, kad negalima teikti privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, nemato. Mes visi akli ir taip pat nieko nematome", - sakė Rūta Gajauskaitė. Buvusi parlamentarė R.Gajauskaitė mano, kad, pedofilams jau ėmusis kūdikių, kalbas apie toleranciją reikia primiršti. Lietuva akla prieš ištvirkėlių Troją.

Dėl finansinės drausmės pažeidimų "Fronto" partijoje išrinkimų į Europarlamentą sąrašo pasitraukė Stanislavas Ladinskis. Iš Vyriausiosios rinkimų komisijos jis atsiėmė savo pareiškinį dokumentus. Pasak S. Ladinskio, tokiam žingsniui jį paskatino įtariamai dėl neaiškios partijos pirmininko Algirdo Paleckio naudojamų pinigų kilmės bei dėl galimų pasekmių, kurios gali ištikti partiją paaiškęjus skandalingiems faktams. Nepatenkinama finansų apskaitos būklė partijoje išaiškėjo po to, kai "Fronto" partijos suvažiavime kovo pradžioje partijos atsakinguoju sekretoriumi buvo išrinktas Antanas Sviderskis. Jo teigimu, padaryti pažeidimai gali skaudžiai atsiliepti tolesnei partijos veiklai. Pasak A. Sviderskio, pažeidimų tiek daug, jog šiandien partija veikia tarsi minų lauke.

MELDĖSI PRIE RAUDŲ SIENOS

Gegužės 12 d. rytą Jeruzalėje popiežius Benediktas XVI buvo nuvykęs prie Raudų sienos. Ši vieta dėl istorinių ir religinių priežasčių yra svarbiausias hebrajų tikėjimo dvasinis centras. Popiežius Benediktas, sekdamas savo pirmtako Jono Pauliaus II pavyzdžiu ir laikydamasis hebrajų papročių atvyko prie Raudų sienos pasimelsti. Jį iki sienos, kuri yra dalis buvusios didžiulės Erodo šventyklos sienos, atvedė rabinas. Abu perskaitė Psalmės tekstą, rabinas hebrajiškai, po jo popiežius lotyniškai. Paskui Šv. Tėvas, priėjęs prie sienos lydimas dviejų bendradarbių, Liturginių apeigų ceremonmeisterio ir asmeninio sekretoriaus, į sienos plyšį įdėjo savo maldos tekstą ir apie porą minučių susikaupęs tyliai meldėsi.

Raudų sienos plyšyje paliktoje maldoje Šventasis Tėvas, cituodamas iš Senojo Testamento Raudų knygos meldė Dievą suteikti savo taikos malonę Šventajai žemei, Artimųjų rytų regionui ir visai žmonijai. Štai popiežiaus Benedikto XVI Raudų sienoje paliktos maldos teksto vertimas:

Visų amžių Dieve, lankydamasis Jeruzalėje, taikos mieste, dvasiniuose žydų, krikščionių ir musulmonų namuose, sudedu Tau po kojų visame pasaulyje esančių Tavo žmonių džiaugsmus, viltis ir troškimus, išbandymus, kančias ir skausmą. Abraomo, Izaoko ir Jokūbo Dieve, išgirsik prispaustųjų, gąsdinamųjų ir gedinčiųjų aimanais; suteikti savo taiką šiai Šventajai žemei, Artimiesiems Rytams ir visai žmonijos šeimai; sužadink širdis visų, kurie šaukiasi Tavo vardo, kad nuolankiai eitų teisingumo ir pasigailėjimo keliu. „Geras yra Viešpats tiems, kurie jo laukia, žmogui, kuris jo ieško!“ (Rd 3,25).

Sakoma, kad retai galima matyti Lietuvos prezidentą besišypsantį. Bet balandžio 23 d. Helsinkyje, Suomijos prezidentūroje, per jo garbei surengtą iškilmingą vakarienę, savo gera nuotaika užkrėtė ir Suomijos prezidentę T. Halonen, kurią suomiajai vadina "tautos motina". Į spaudos konferenciją ji atėjo išikibusi Valdui Adamkui į parankę, o į vakarienę, stebint svečiams, ji Lietuvos prezidentą atsivedė už rankos. Vakarienė vyko iškilmių salėje, kurią puošia skulptūra: Moteris su kalaviju rankoje, kuri simbolizuoja Suomiją, ginančią nuo Rusijos.

Popiežius Benediktas XVI padeda gėlių vainiką nacių nužudyties žydams pagerbti. EPA nuotr.

ARABŲ ŠALYSE POPULIARESNIŠ NEI JAV

Barack Obama didžiausiose arabų šalyse yra populiariesnis nei Jungtinėse Amerikos Valstijose, kurioms jis vadovauja. „Ipsos“ instituto apklausos, surengtos Saudo Arabijoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose, Kuveite, Libane, Egipte ir Jordanijoje, duomenimis, B. Obamą teigiamai vertina vidutiniškai 48 proc. šių valstybių gyventojų. B. Obama labiausiai palaikomas Jordanijoje (58 proc.), o mažiausiai – Egipte (35 proc.).

O štai apie JAV teigiamai atsiliepė tik 33 proc. apklaustųjų, neigiamai – 43 proc. 14 proc. tyrimo dalyvių laikėsi neutralios pozicijos, o 10 proc. neturėjo savo nuomonės šiuo klausimu.

Mažiausiai simpatijų Amerikai jaučia egiptiečiai – tik 22 proc. jų yra teigiamos nuomonės apie Jungtines Valstijas.

Pasak stebėtojų, palyginti didelis B. Obamos populiarumas arabų šalyse gali padaryti efektyvesnę jo veiklą taikai Artimuosiuose Rytuose, užtikrinti ir pagerinti Jungtinių Valstijų įvaizdį šiose valstybėse.

Baltieji rūmai paskelbė, kad birželio 4 d. B. Obama lankysis Egipte, kur jis ketina pasakyti kalbą, adresuotą musulmonų pasauliui. Manoma, kad pirmasis juodaodis JAV prezidentas stengsis pagerinti Amerikos santykius su arabų pasauliu.

JAV prezidentas nusprendė neviešinti kankinamų terorizmu įtariamų asmenų nuotraukų. Šių nuotraukų paskelbimas, gali sukelti pavojų amerikiečių ginkluotosioms pajėgoms ir apsunkinti karių misijas Irake ir Afganistane. **lrl.lt**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija "Viltis", Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS,
INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy -
\$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada iš-
reiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik au-
toriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų raši-
nių nespausdiname.

VIENAS VARDAS - LIETUVA

■ Praėjusiuose Lietuvos Seimo rinkimuose buvo išrinkti: 26 moterys ir 115 vyrų. Jais labiausiai pasitikėjo Lietuvos piliečiai. 134 išrinktieji yra lietuvių tautybės, 3 - lenkų, vienas - žydų. V. Uspaskich ir kiti du išrinktieji savo tautybės nenurodė. 51-nas Seimo narys baigęs Vilniaus universitetą, 19-ka Kauno technologijos universitetą, 13-ka Lietuvos Žemės ūkio universitetą, 8-ni Vilniaus Gedimino technikos universitetą, kiti yra nebaigę aukštojo išsilavinimo mokslo. Visi jie šiuo metu apsprendžia Lietuvos valstybės reikalus.

Šiais metais Lietuva švenčia savo vardo tūkstantmetį. Tam jubiliejui paminėti yra rengiami įvairūs renginiai, nepaisant ekonominių sąlygų, kad valstybė turi taupyti, kaip ir visos kitos pasaulio valstybės.

Vienas vardas Lietuva - šiuo šūkiu prasidėjo "Tūkstantmečio odisėja" - Lietuvos buriuotojai plaukia aplink pasaulį, garsindami Lietuvą. Jie tapo kviesliais suburti viso pasaulio lietuvių bendruomenes švęsti Lietuvos vardo tūkstantmetį vienu metu visuose penkiuose žemynuose. Buriuotojus užsienio lietuviai sutinka su trispalvėmis. Viso pasaulio lietuviai kviečiami didžiuotis Lietuva ir kartu švęsti jos vardo tūkstantmetį.

Klaipėdoje prasidėjusi istorinė kelionė jachta aplanko 25-ias pasaulio lietuvių bendruomenes ir liepos 6-ąją - Mindaugo karūnavimo dieną - buriuotojai sugrįš į Lietuvą, pakvietę mus sujungtomis rankomis, kaip ir anuomet, švęsti mūsų tautos vardo tūkstančio metų šventę.

Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus "Tūkstančio odisėjos" kapitonoms kaip įpareigojimą svarbiai misijai įteikė Lietuvos Prezidento vėliavą, kad ji būtų garbingai plukdoma aplink pasaulį. Kapitonoms įteikti ir 25-ki Lietuvos Respublikos Prezidento kreipimais raštu į kiekvieną aplankytą lietuvių bendruomenę ir jais viso pasaulio lietuviai kviečiami didžiuotis Lietuva ir kartu švęsti mūsų tautos vardo tūkstantmetį 2009 m. liepos šeštąją.

"Tūkstantmečio odisėjos" įgulą sudaro: kapitonas Linas Tamkvaitis, vairuotojas Linas Ivanauskas, vairuotojas Kajus Linas Tamkvaitis, Linas Baublys, Algirdas Žižys, Vygantas Stankus, Darius Jauniškis, Simonas Rasimavičius, Aivaras Kavaliauskas, Svajūnas Juška, Giedrius Jarmalavičius, Tadas Žižys. Odisėją vykdo jungtinės Lietuvos buriuotojų sąjungos ir buriuotojų klubo "Ambersail" pajėgos.

Mindaugo karūnavimo - valstybės dienos išvakarėse, liepos penktąją, įvykdžiusi savo patriotinę misiją ir pakvietusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenes vieningai švęsti Lietuvos tūkstantmetį, odisėjos jūreiviai sugrįš į Klaipėdos uostą ir lietuviai apjuos pasaulį Tautiška giesme - Lietuvos himnu. Pirmą kartą istorijoje mūsų tautos žmonės vienu metu visame pasaulyje giedos savo valstybės himną. Taip garsiai ir išdidžiai pasauliui bus pranešta, kad Lietuvos vardui jau 1000 metų. **Lietuvoje liepos 5 d. 9 val. vakaro, visi kartu giedos savo tautos himną.** Įvairių šalių lietuviai buriuotojus sutiko su "Lietuva, Tėvyne mūsų...". Ją giedantys lietuviai dideliuose ir mažuose miestuose buvo nufilmuoti ir tą istorinį kūrinių bus galima išvysti liepos 6-ąją, Mindaugo karūnavimo dieną, per TV3.

Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga pakvietė pasaulio lietuvius rašytojus dalyvauti literatūriniame romano konkur-

UŽDARYTAS PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS FONDAS

2009 m. balandžio 25 d. metiniame Pasaulio Lietuvių Bendruomenės fondo (PLBF) direktorių posėdyje po ilgų ir išsamių diskusijų vienbalsiai buvo **nutarta uždaryti (dis-solve) Lithuanian World Community Foundation**, kaip nepriklausomą ir savistovią Illinois valstijoje inkorporuotą ir Michigan valstijoje papildomai registruotą Pelną nesiekiančią korporaciją (Not for Profit Corporation). Posėdyje dalyvavo direktoriai Vytautas Kamantas, Kazys Laukaitis, Milda Lenkauskienė, Juozas Lukas, Jonas Treška Jr., Laima Zavistauskienė ir Horstas Žibas. Nedalyvavo direktoriai Algis Kazlauskas ir Gražina Liautaud. Svečių teisėmis posėdyje buvo ir iškeltus klausimus aktyviai diskutavo bei apie juos kalbėjo teisės patarėjas advokatas Saulius Kuprys ir Illinois universiteto prof. dr. Giedrius Subačius. LWCF (PLBF) buvo inkorporuota Illinois valstijoje 1979 m. balandžio 13 d.

Uždarymo darbus per sekančius savaites ar mėnesius turi atlikti ir užbaigti PLBF pirmininkas Vytautas Kamantas, išdininkas Juozas Lukas ir sekretorius Jonas Treška Jr. Apie uždarymą pranešta Illinois įstaigoms (Secretary of State ir Attorney General), gautos reikalingos formos. Paskutinį pranešimą mokesčių (IRS) įstaigoms ruošia Miles V. Schmidt CPA, PLC, Tax Planning & Business Consulting auditorių firma. Siunčiami pranešimai apie PLBF uždarymą įvairių fondelių gavėjams.

2008 metų pabaigoje PLBF izde (banke, CD ir investicijose) buvo 196,534 dol. Didžiausios sumos buvo Broniaus Bieliuko vardo stipendijų fonde (Broniaus Bieliuko 50,000 dol. palikimas) ir per Indrę Tijūnėlienę gauti dosnaus Anonimo paaukoti 100,000 dol. įsteigti du atskirus fondus. Vienas iš jų su 50,000 dol. suma yra Dieviškojo Kryžiaus fondas I, Kardinolo Audrio Bačkio geriems darbams remti Vilniaus arkivyskupijoje, o antras yra Dieviškojo Kryžiaus fondas II, Vyskupo Rimanto Norvilos darbų paramai Vilkaviškio vyskupijoje. Visų trijų fondų suma buvo 150,000 dol. ir tie pinigai buvo persiųsti Lietuvių

fondui juos ateityje tvarkyti pagal aukotojų pageidavimus ir LF taisykles. **Nuo dabar aukas šiems trims fondams dinti prašoma siųsti Lietuvių fondui** (Lithuanian Foundation, 14911 127th Street, Lemont IL 60439). Kiti pinigai buvo išsiųsti pagal aukotojų iš anksto paskirtus pinigus įvairiems projektams remti, kaip pavyzdžiui Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje, Pilnų namų bendruomenei Lietuvoje, Lietuvių Psichologų projektams JAV, Valdovų Rūmų paramos fondui Lietuvoje, Lietuvių išėivijos institutui prie Vytauto Didžiojo universiteto Kaune monografijų ir stipendijų projektams remti, Klaipėdos universitetui ir kitiems panašiams projektams ar mažiems fondeliams.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) Valdybai skirtas aukas prašome ateityje siųsti PLB Valdybos išdininkui (Ramutis Pliūra, 3906 Lakeview Dr, Racine, WI 53403). JAV Lietuvių Bendruomenei aukas siųsti JAV LB išdininko adresu, kurį reikia pasitikrinti www.javlb.org tinklapyje. Panašiai kaip PLB fondas ar Lietuvių fondas, taip ir PLB bei JAV LB organizacijos yra inkorporuotos kaip pelno nesiekiančios korporacijos (Not for Profit corporations) Illinois valstijoje, turi laikytis tų pačių įstatymų bei taisyklių ir turi tokius pačius IRS nuo mokesčių atleidimus aukotojams.

PLBF direktoriai nutarė, kad visi PLBF archyvai, knygos ir dokumentai būtų išsiųsti į Lietuvių išėivijos institutą prie Vytauto Didžiojo universiteto Kaune jų laikymui, saugojimui, tvarkymui, priežiūrai ir vėliau galės būti panaudoti studijoms apie lietuviškas organizacijas išėivijoje. Su Lietuvių išėivijos institutu jau susitarta ir trečią gegužės mėnesio savaitę trečdalis tų archyvų išplaukia per Atlantic Express Corp į Lietuvą o kelias savaites vėliau išplauks likę du trečdaliai.

PLBF nutarė prašyti PLB Valdybos pirmininkę ir valdybą ateityje globoti, remti ir rūpintis PLB Lituanistikos katedra Illinois universitete Čikagoje (The Endowed Chair of Lithuanian Studies at the University of Illinois at Chicago).

Toks prašymas buvo pasiūs-

tas PLB Valdybos pirmininkei. Ši Katedra yra amžina ir ji veiks, nežiūrint ar bus lietuvių "undergraduate" ar "graduate" programos. Lietuvių suaukoti ir Illinois universiteto fondui (University of Illinois Foundation) padovanoti pinigai yra negražinami. Jų uždarbįs kiekvienais metais apmoka ir apmokės Katedroje dirbantį profesorių ir kai kurias kitas smulkias išlaidas. **Ji negali būti uždaryta ar panai-kinta, o tuo pačiu negalima niekam padovanotų pinigų pasiimti.** Prieš 2 metus ta 600,000 dol. dovana (Endowment) buvo išaugusi iki 1 mil. 700,000 dol. sumos, bet per paskutinius metus sumažėjo iki maždaug 1,200,000 dol., nes finansinė krizė palietė University of Illinois Foundation investicijas, panašiai kaip ir kitų fondų. Katedros pirmasis vedėjas buvo prof. dr. Bronius Vaškėlis (1984-1992), antroji vedėja prof. dr. Violeta Keler-tienė (1992-2008). Prof. Keler-tienei išėjus į pensiją ir 2008 m. išvykus gyventi į Seattle WA, Katedra šiuo metu dar neturi jos vedėjo. Illinois universitetas turi jį surasti ir pakvies-ti. Illinois universiteto prof. dr. Giedrius Subačius parašė kelis išsamius ir paaiškinančius straipsnius "Drauge" apie Katedrą, lietuvių bakalauro, magistrų ir doktorantų programų padėtį, apie panašią kitų tautybių programų padėtį, nes universiteto vadovybė dėl lėšų stokos smarkiai sumažino arba uždaro tautinių mažumų akademines programas.

PLB Fondo vadovai ir tal-kininkai per 30 metų savanoriškai aukojo savo darbą, apmokėjo savo pačių smulkesnes telefono, pašto ar kelionių išlaidas, patys visada aukojo remiamiems projektams ir džiaugėsi galimybe padėti kitoms organizacijoms ar asmenims remti naudingus bei reikalingus darbus ar darbelius. Buvo patirta daug iš atskirų asmenų ar visuomenės bei Bendruomenės veikėjų ir kai kurių organizacijų nepelnytų bei neteisingų puolimų, kaltinimų, pamokslų, priekaištų, reikalavimų, net ir šmeižtų. Tačiau buvo sulaukta žymiai daugiau padėkų ir padėta daugeliui organizacijų bei asmenų įgyvendinti jų rūpimus projektus be jokios biurokratijos ar komplikuotų taisyklių. Griežtai laikytasi visų valdžios įstatymų ir reikalavimų. Kiekvienas aukotojas gaudavo padėkos laiškus ir kvitus. Per PLBF veiklos 30 metų buvo surinkta virš trijų milijonų dolerių iš atsiųstų 15,800 aukų. Tiek padėkų ir kvitų buvo išsiųsta aukotojams. Tie gauti pinigai buvo išmokėti lietuvybės išlaikymui, (Nukelta į 6 psl.)

S. Tūbėnas

se "Lietuvai tūkstantis metų: Mes didžiuojamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra". Konkursas baigiasi šių metų birželio 30 dieną. Vertinimo komisija, perskaičiusi atsiųstus kūrinius, skirs tris premijas - penkių, trijų ir dviejų tūkstančių dolerių laureatams. O premijų įteikimas laureatams bus kitame Kovo 11-osios - Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventėje Čikagoje.

LIETUVIŲ KALBĄ BŪTINA GINTI NUO SIŪLYMŲ JĄ VARTOTI LIBERALIAU

Lietuvoje gyvenančių lenkų reikalavimas rašyti jų vardus ir pavardes originalo kalba neatitinka 1994 m. pasirašytos dvišalės sutarties. Anot Seimo nario **Gintaro Songailos**, įsipareigojimas vartoti asmenvardžius pagal „tautinės mažumos kalbos skambesį“ leidžia juos rašyti tik lietuviškais rašmenimis. Siūlymus leisti vartoti nelietuviškas raides jis pavadino „provincialiu modernumu“.

Savo ruožtu humanitarinių mokslų daktaras Pranas Kniūkšta teigė, kad nėra pagrindo lietuviams, susituokusioms su užsienio piliečiais, išduoti dokumentus su pavarde, užrašyta ne originaliai, bet pagal skambesį. Kalbininkas taip pat kritikavo pasipiktinimą dėl moterų pavardžių be priesagos. Kiekviena esą gali pasirinkti pavardę, kuri nežaloja lietuvių kalbos, o neutralios pavardės taisyklėms neprieštarauja, ir tai esantis ne filologinis, o juridinis ir socialinis klausimas.

Seime surengtoje konferencijoje apie lietuvių kalbos ateitį šiuolaikiniame pasaulyje G. Songaila pabrėžė, kad lietuvių kalba yra konstitucinė vertybė, todėl esą būtina gintis nuo įvairių siūlymų ją vartoti liberaliau. „Bendra atmosfera kalbos atžvilgiu yra nihilistiška. Pavadinčiau tai provincialiu modernumu. Sako, neva reikia derintis prie pasaulio, globalizacijos, jog kažką pasivysime, būsime kultūringesni, - piktinosi parlamentaras. – Ko gero, yra atvirkščiai. Kad lietuvių tauta turėtų ateitį, turime išsaugoti kalbą jos sistemą, rašybą. Kai globalizacinis spaudimas auga, kaip tik reikia saugoti kalbą, raštą. Tai yra mūsų civilizacinis stuburas.“

„Kaip įveikti savo pačių kalbos ir kultūros niekinimo madą?“ – klausė G. Songaila. Jis kritikavo lenkų reikalavimą leisti jiems rašyti savo pavardes originalo kalba, taigi su tokiomis raidėmis, kaip w, ir įvairiais diakritiniais ženklais. „Vardas ir pavardė žmogui duodama ne kaip jo nuosavybė, bet tam, kad visi žinotų, kaip į ją kreiptis. Tai yra ir kalbos bei valstybės nuosavybė“, - aiškino politikas. „Net jei atsitiktų katastrofa ir visi pradėtų rašyti pavardes, kaip kas išmano, lenkų pavardžių negalėtume rašyti taip, nes sutartis leidžia rašyti tik pagal skambesį“.

1994 m. pasirašytoje Lietuvos ir Lenkijos draugiškų santykių bei gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartyje numatyta, kad tiek lietuviai, tiek lenkai turi teisę vartoti savo var-

dus ir pavardes pagal tautinės mažumos kalbos skambesį. Detalios normos turi būti reglamentuotos atskiroje sutartyje. Konferencijoje kalbėjęs filosofas Krescencijus Stoškus tvirtino, kad leidimas lenkams rašyti savo asmenvardžius originaliai smarkiai paspartintų lietuvių kalbos procesą.

Moterys negali vadintis tik vyriškomis pavardėmis

Kalbininko P. Kniūkštos teigimu, sutarties nuostatos sutampa su 1991 m. priimto ir iki šiol galiojančio Aukščiausiosios Tarybos nutarimo reikalavimais. Pagal juos, Lietuvos piliečio pase vardai ir pavardės rašomi lietuviškais rašmenimis. Tiesa, viename iš nutarimo punktų numatyta galimybė asmenų, turėjusių kitos valstybės pilietybę, vardus ir pavardes rašyti taip, kaip parašyta tos valstybės išduotame dokumente. Seime svarstomą kreipimąsi į Konstitucinį Teismą (KT) dėl svetimtaučių pavardžių kalbininkas pavadino „ėjimu žirgu“. „Kad Konstituciją gali aiškinti pagal kieno nors nurodymus ar vėjo kryptį, man sunkiai suprantama. O dabar vėjo kryptis yra aiškiai iš Varšuvos“, - aiškino P. Kniūkšta.

Tačiau jis gerokai liberaliau įvertino moterų, ištekėjusių už užsieniečių, bet neretai gaunančių pasą su iškraipyta nauja pavarde, arba norinčių turėti neutralią pavardę be priesagos, norus.

„Sutuoktinis, paėmęs užsieniečio pavardę, gauna bendrą pavardę. Ją saisto ne tik mūsų, bet ir užsienio šalies dokumentai. Nėra jokio juridinio pagrindo drausti sutuoktiniui rašyti pavardę originaliai, ypač jei santuoka yra sudaryta ir sutuoktinis gyvena kitoje valstybėje“, - kalbėjo P. Kniūkšta. Tačiau, anot jo, moterų aiškinimas, esą jos turi įrodinėti, kad yra savo vyrų žmonos, yra niekiniai argumentai. Mat pavardė nėra santuokos tapatumas. Noras atsakyti moteriškų pavardžių be priesagų, tik su galūne -ė esą yra teisiškai nepagrįstas dalykas. „Moterys gali pasirinkti pavardę, kuri nežaloja lietuvių kalbos, - aiškino filologas. – Juridiškai negalime priversti rinktis vienokią ar kitokią pavardę. Tai yra ne kalbinis, o socialinis ir juridinis klausimas.“ Anot P. Kniūkštos, nei tokių pavardžių šalininkai, nei kritikai neprimena, jog trumpesnės pavardės atsirado kilus moterų reikalavimų leisti vadintis vyriškomis pavardė-

Lietuvos prezidento garbei oficialiame priėmime Suomijos prezidentūroje: Alma Adamkienė, prez. Valdas Adamkus, Petti Halonen ir Suomijos prezidentė Tarja Halonen. *Dž. Barysaitės nuotr.*

mis bangai: „Va taip su lietuvių kalba elgtis negalima.“

Nutautinimo programa?

Lietuvių kalbos instituto vyriausiojo mokslo darbuotojo, habilituoto daktaro Kazimiero Garšvos teigimu, valstybinės kalbos funkcijų siaurinimas mažina ir Lietuvos suverenitetą. Lietuvos lenkai esą turi pačias geriausias sąlygas, o ginčą dėl pavardžių rašymo sukėlė Lietuvos lenkų rinkimų akcijos aktyvistai. Filologas priminė, kad problemų kilo tik dėl šios tautinės mažumos – „niekas nesūlo nei rusiškai, nei vokiškai rašyti“. Anot K. Garšvos, yra daugiau nei 100 skirtingų rašmenų, kuriuos vartoti Lietuvos išduodamuose dokumentuose būtų sudėtinga. „Aš net ir dabar nemoku rašyti visų didžiųjų raidžių. Dokumentų keitimas kainuotų pusę milijardo pinigų“, - tvirtino jis. Kalbininkas tvirtino, kad dabartinės lenkų pavardės kilo iš lietuviškų asmenvardžių, o bandant įteisinti jų asmenvardžių rašymą originaliai „**siekiamo galutinai nutautinti buvusią okupuotą mūsų tautos dalį**“.

Neseniai Lietuvoje viešėjęs Lenkijos prezidentas Lechas Kaczynskis teigė, jog „nieko ypatingo neatsitiktų, jei Lietuvos lenkų pavardės asmens dokumentuose būtų rašomos lenkiškai“. Jam pritarė ir Lietuvos vadovas Valdas Adamkus: „Pavardė yra turtas, kuris priklauso kiekvienam iš jūsų. Niekas neturi teisės į tą turtą kėsintis. Tikiu, kad ši pastaba lygiai taip pat turi būti priimta ir skubiai sutvarkyta įstatymiškai Lietuvoje.“

Lenkų rinkimų akcijos sekretorius Edvardas Trusevičius prieš keletą mėnesių teigė, jog šią tautinę mažumą tenkintų tik praėjusios Vyriausybės patvirtintas Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projektas. Jame teigiama, kad užsieniečių vardai ir pavardės būtų rašomi visais lotyniško pagrindo rašmenimis – šalia lietuviškų raidžių būtų įtraukiamos w, q ar x, rašomi visi diakritiniai ženklai, kurių lietuvių kalboje nėra.

LIETUVIŠKŲ PAVARDŽIŲ PROBLEMA LENKIOJE NEIŠSPRĘSTA, PAŽADAI DĖL MOKYKLŲ NEVYKDOMI

Lietuviškų pavardžių rašybos klausimas Lenkijoje nėra iki galo išspręstas, o švietimo srityje įsipareigojimai lietuvių bendruomenei nevykdomi, teigia Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Irena Gasperavičiūtė.

Tai bendruomenės vadovė sakė komentuodama iškilusias diskusijas dėl lenkų mažumos teisių Lietuvoje ir lietuvių problemų Lenkijoje, kurios sulaukė daug dėmesio per savaitgalį vykusį Lietuvos ir Lenkijos parlamentarų susitikimą Vilniuje.

"Pagal įstatymą lietuviškas pavardės rašyti leidžiama, bet techniškai tai labai sudėtinga. Pavyzdžiui, asmens tapatybės kortelėje pavardė įrašoma, o pase - neįrašoma. Bankuose, draudimo įstaigose iškyla problemų, nes programose neįdiegti lietuviški rašmenys. Todėl pavardes pasikeitė tik vienetai", - sakė I. Gasperavičiūtė. Anot Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkės, **Lenkijos atstovai iki šiol neįvykdė įsipareigojimų dėl Punsco Kovo 11-osios liėjaus priestato**. "Dar 2004 metais tuometiniai premjerai Algirdas Brazauskas ir Marekas Belka susitarė, kad Lietuva pastatys mokyklą Seinuose, o Lenkija įsipareigojo dėl Punsco liėjaus. Seinuose mokykla atidaryta 2005 metais, o statybos Punske dar vyksta, vis trūksta lėšų. Buvo žadėta, kad atidarymas bus šiais metais, bet dabar aki-

Seime šiuo metu svarstomas prašymas KT išaiškinti kai kurias ankstesnio nutarimo nuostatas. 1999 m. spalį KT konstatavo, kad ginčytas Aukščiausiosios Tarybos nutarimo punktas dėl užsieniečių vardų ir pavardžių lietuvinimo neprieštarauja Konstitucijai.

Neseniai išiplieskė ir diskusija dėl neutralių moterų pavardžių. Būrelis žinomų kalbininkų, kultūrininkų ir visuomenės veikėjų pareiškė, esą jos rodo amoralių gyvenimo būdą, - rašo Eglė Digrytė.

vaizdu, kad atidarymas neįvyks. Turime viltį dėl kitų metų", - sakė I. Gasperavičiūtė.

Lietuvių bendruomenės pirmininkės teigimu, vietovardžių rašyba lietuviškais rašmenimis - taip pat neišspręstas klausimas. "Lietuviai gyvena keliuose valsčiuose, bet daugumą lietuvių sudaro tik Punske ir tik Punsco valsčiuje galima rašyti dvigubus pavadinimus. Bet šitos procedūros trunka jau ketvirtus metus - 2005 priimtas tautinių mažumų įstatymas, o iki šiol nėra nė vienos lentelės. Punsco valsčiaus viršaitis dirba ta kryptimi, tikimės, kad užrašai atsiras galbūt šią vasarą", - sakė I. Gasperavičiūtė.

Lietuvių bendruomenės vadovė tikina, kad apie Lenkijos nevykdomus įsipareigojimus visuomenė informuojama pernelyg mažai. "Lenkijoje daug kalbama apie Lietuvos lenkų situaciją, bet ne visados pasakoma tiesa. Susidaro disproporcijos tarp Lenkijos lietuvių ir Lietuvos lenkų. Dažnai Lenkijos valdžios atstovai Lenkijos lietuvių problemas suveda į tai, kad tai tėra valsčiaus klausimas, problemos esą nedidelės", - sakė I. Gasperavičiūtė.

Lenkijos spaudoje pastarosiomis dienomis plataus atgarsio sulaukė gegužės 9 d. Vilniuje įvykęs Lietuvos ir Lenkijos parlamentų asamblėjos posėdis, kuriame pirmą kartą per pastaruosius 15 metų nebuvo pasirašyta bendra deklaracija, nes neprieita prie bendros nuomonės dėl Lietuvos lenkų situacijos.

Įtakingas lenkų dienraštis *Rzeczpospolita* rašė, jog "deklaracijos nepasirašymas - labai rimtas signalas, jog lenkai nebeprieina klausytis tuščių lietuvių politikų pažadų". Lenkijos Seimo pirmininko pavaduotojas Jaroslawas Kalinowskis Vilniuje priekaištavo Lietuvai, kad dokumentuose neleidžiama rašyti vardų ir pavardžių lenkiškais rašmenimis ir pagrasino skųstis Europos žmogaus teisių teismui Strasbūre.

Vytautas Landsbergis:

IŠ PIRMŲ LŪPŲ IR FAKTŲ DĖL GRUZIJOS LAISVĖS

Rusija buvo pasirengusi invazijai, kad sustabdytų Gruzijos nutolimą – slinktį artyn Europos Sąjungos ir NATO. Taip konkrečių Kremliaus tikslų švietė prezidento M.Saakašvilio nušalinimas arba užimant sostinę Tbilisį ir pastatant valdomas figūras, arba pakertant jo valdžią kaip nesugebančią, atnešusią šaliai nelaimės.

Čia būtų nesunku nubrėžti įdomių palyginimų su 1991 m. sausio agresija Lietuvoje, bet kol kas likim Gruzijoje. Suvokim Gruzijos Respubliką kaip valstybinę visumą, tad ir su Abchazijos bei Pietų Osetijos autonomijomis, kurios Rusijos globoje ir nurodymu neva „nori daugiau“. Rusija pasirengė karui prieš Gruziją beveik visomis priemonėmis, tad ir propagandos srityje. Jai žūt būt reikėjo gruzinų ginkluotos akcijos, ir šiaip taip ją išsikvietė. Dviejų valstybių karinis susirėmimas, kurio nebegalėjo pridengti jokie „separatistai“, padėjo sukurti dar vieną apgaulę – neva karas prasidėjęs tik tada, 2008 m. rugpjūčio 8-ąją, kai M.Saakašvili įsakė nuslopinti rusų sunkiosios artilerijos židinius šiauriniame Cchinvalyje, iš kur jau kelios dienos buvo griaunami Pietų Osetijos gruzinų kaimai. Ir jau antrą parą vyko invazija iš Rusijos į Gruziją nelemtuojų Rokio tuneliu. **"Ką būtų pasakę gruzinai, jeigu nebūtume reagavę"**, klausia Michaelis Saakašvili knygoje "Kalbu jums apie laisvę" (ką tik išleido "Baltos lankos"). Daugelis paskelbė tai jo klaida.

Kai Olimpinių žaidynių Pekine išvakarėse, 2008 m. rugpjūčio 7 d. rytą rusų tankų kolonos ir kita kariuomenė veržėsi Rokio tuneliu iš Rusijos Federacijos į Gruziją, M. Saakašvili teko sunki atsako dilema. Jis dar pusantros paros dvejojo, nes kiekvienas atsakomasis veiksmas buvo blogas. Kaip rašo savo knygoje, "vieną dieną įsijungiau rusų televiziją ir apstulbau sužinojęs, kad gruzinai rengiasi karui. Rusų sausumos armijos vadas tvirtino, kad mes planuojame įžiebtį konfliktą per olimpinių žaidynių atidarymo ceremoniją, rugpjūčio 8 dieną."

Jau prieš tai, kai liepos pabaigoje į Abchaziją įvažiavo papildomi 200 Rusijos tankų ir vyko keisti sprogimai Sočyje, Suchumyje, Galyje, prezidentas iš užsienio įsakė nepasiduoti jokiai provokacijai. Skubiai grįžo, kad prižiūrėtų ir šį suvokiamą pavojų. Rugpjūčio pirmomis dienomis iš Cchinvalio į Rusiją jau buvo išvežti beveik visi gyventojai, rugpjūčio 4-5 dienomis suin-

tensyvėjo neva separatistų sunkioji artilerija, kurios Pietų Osetijos valdžia negalėjo gauti kitaip, kaip iš taikdarės Rusijos, o rugpjūčio 6-ąją vietinis "prezidentas" E. Kokoity paskelbė, jog gruzinų kaimus reikia "išvalyti" - jų tiesiog neturį daugiau būti. Rugpjūčio 7 -ąją rusų "nesuvaldomi" osetinai (plg. B. Makutinovičiaus gaują Vilniuje) tęsė kanonadas, Rusijos 58-oji armija jau žygiavo Gruzijos žeme, o šios prezidentas, rusų "taikdarių" generolo patartas, ėmė ir paskelbė apie vienašalį ugnies nutraukimą. Pats per televiziją! Tačiau niekas kitas nepaskelbė apie invazijos ir agresijos nutraukimą.

Dar kitą dieną Gruzijos prezidentas jau apsisprendė, **davė įsakymą gintis** ir priešintis. "Reikėjo sustabdyti rusų pajėgas, bent laikinai". Ir liko kaltas kaip užpuolikas - karo pradininkas. Deja, ši nesąmonė ir neteisybė liko įtvirtinta Vakarų šalių vadovų pataikaujančiuose pseudoprotestuose, neva Rusijos veiksmai prieš Gruziją - tai "neadekvatus atsakas" į Gruzijos pradinį karinį veiksmą. Šiais laikais, kai tiek daug reiškia viešieji ryšiai, o kare - propaganda, toks Kremliaus veiksmų papeikimas virto jų pateisinimu, ir tai buvo svarbiausia tarptautinė Rusijos pergalė.

Gruzijos diplomatinė klaida tapo jos kariuomenės įžengimas į Gruzijos miestą Cchinvali. Toks pasaulis. Tada rusų aviacija puolė miestą. Iš jo ne daug liko.

Knygoje, kurią citavau, M. Saakašvili pripažįsta ir daugiau klydęs (jeigu jo adekvatus atsakas rugpjūčio 8-ąją ir būtų klaida). Antai tikėjęsis, kad V. Putinas sutikęs pasipriešinimą pradėsiąs tikras derybas. "Visada maniau, kad lemiamos atakos sulauksime iš Abchazijos". Ne itin gerai skamba: "gruzinai, matydami kaip čečėnai leidžiasi žudomi [gal vertimo klaida?], manė, jog rusai nepereis įteisintos sienos..." Teisinga taktinė mintis buvo Rokio tunelis - sprogdinti, užgriauti invazijos koridorių, bet... "pavėlavome vieną ar porą valandų". Ir svarbiausia, "iš pradžių mes pralaimėjome komunikacijos karą, tai akivaizdu". Rusija buvo jam ypač gerai pasirengusi, o "visuotinis karas" (M. Saakašvilio nusakymu), reiškė dar ir kibernetinę ataką - priemonė jau išmėginta prieš Estiją ir po to patobulinta Gruzijai.

Žinoma, tai ne tie dalykai, dėl kurių prezidentą dabar parįstai kaltintų nepatenkintie-

Lietuva, šimtmečiais kovojusi už savo tautos laisvę, visados pasisakė ir už Gruzijos nepriklausomybę. Nuotrauka, kai prez. M. Saakašvili lankėsi Vilniuje ir su prez. V. Adamkumi aptarė užsienio politikos klausimus.

AP

ji, reikalaudami jo atsistatydinimo. Ten priežastys kitos, nepamirštant Rusijos valdžios tikslų. Demonstracijos, nepatenkintųjų „dėl pralaimėto karo“ užkimštos ir pažadėtos blokuoti sostinės gatvės nuostabiai sutampa su ką tik užkirsto kariškių maišto, karinio perversmo planais. Atsakomybė už negerų NATO manevrų pasekmes, žinoma, būtų tekus Gruzijai. Tą iš anksto padėstė D.Medvedevas. Visa laimė, kad Rusijai taip nesiseka.

Tad kokias gi tikras klaidas padarė M. Saakašvili?

Klydo kartu su gruzinų tauta, jei manė, kad galima eiti su velniu obuoliauti neprarandant nei obuolių, nei maišo. Kentė Rusijos diversijas, agresyvius grasymus ir mėginimus įsiveržti per kalnus, ekonominius užpuolimus 2006 m. ir vėliau, net Gruzijos lėktuvų apšaudymus ir numušimus virš Gruzijos teritorijos, ir vis nedenon-suodami rusų kariuonos **išprievartauto** E.Ševarnadzės parašo, kad Gruzija jungiasi į NVS. Tempė ir manevravo, kadangi Kremlius ligi 2008 m. pabaigos buvo išipareigojęs palikti visas bazes, išeiti iš Gruzijos teritorijos, net iš Gudautos bazės Abchazijoje. Nejau įvykdys?

Prisimenu 1992 m. liepą – rugpjūtį. Stiprėjantys teroristiniai puldinėjimai Lietuvoje, Medininkų žudynės, o kita vertus – laukiamas naujos Sąjungos sutarties pasirašymas. Ir Baltijos, ir Pietų Kaukazo valstybės buvo pareiškusios, kad nesirašys. Tai ką, nejau bus nauja devynių respublikų SSRS, o mus paleis? Neįtikėtina, kam tada teroras? Svarstėme pagal patirtį, ne kaip Vakarų naivūs demokratai, kad vis dėlto kas nors turi įvykti. Ir įvyko – rugpjūčio devynioliktąją, vieną dieną prieš gimstant naujai devynių Sąjungai. Neleido net pamėginti.

Tad nejau dabar Rusija, vis dėlto išvedanti bazes iš Gruzijos, išeis ir iš Abchazijos? O kariuomenės prigrūdo visą Šiaurės Kaukazą - kam? Kad pasitiktų išvedamus iš Abchazijos? Žinoma, ko nors reikėjo laukti. Galbūt vardan ilgai siekto tikslo Gruzija vis dar buvo formali NVS narė. O Rusija, tos pačios NVS vardu ar priedanga kadaise gavusi JTO mandatą, laikė atskirtuose Gruzijos regionuose Abchazijoje ir Pietų Osetijoje savo kariuomenę kaip „taikdarius“. Šiek tiek taikdarių ten turėjo ir Gruzija, tad atrodė sutinkanti su dviprasme padėtimi. Svetima kariuomenė negalėtų būti kitoje suverenioje valstybėje be tos valstybės sutikimo, o čia - neva ne svetima, neva sutinkant... Gruzijos parlamentas nerimo, jau ne kartą buvo balsavęs, kad šalis turi išstoti iš NVS, tačiau Vyriausybė ir Prezidentas to nedarė. „NVS vadovų suvažiavimai – bent progą pasikalbėti su V.Putinu“, paaiškino Briuselyje prezidentas M.Saakašvili. Už tokį malonumą galų gale teko brangiai mokėti.

Juolab, kad matant įtampas **buvo sukrutėjęs ir Vokietijos sąžinė**. Bukarešte, NATO viršūnių susitikime pavasarį ji pasisakė, kad Gruzijai, kaip ir Ukrainai, nereikia siūlyti Narystės veiksmų plano. Tai buvo pataikavimas pykstančiai Rusijai, o Vokietijai liko atsakomybė, jei toks Vakarų svyravimas, Maskvai atrodys, palieka Gruziją kaimynės malonei.

Gal todėl Vokietijos užsienio reikalų ministras netrukus pasiūlė jau jo šalies inicijuotas, lyg ir tarpininkaujamas, derybas. Panašiai 1990 m. pavasarį Prancūzija kreipėsi į Kremlį, siūlydama net savo paslaugas, kad SSRS - Lietuvos derybos įvyktų Paryžiuje. M. Gorbačiovo politinis štabas atsakė smūgiu Lietuvai - ekonomine blokada. Gal

ta nauja valdžia Lietuvoje grius, nereiks nė atsakymo. Dabar dėl Vokietijos pasiūlymo, kurį Tbilisis priėmė, Kremlius taipogi turėjo pasijusti kebliai. Jei atmes savo draugės Vokietijos žingsnį, turės mažiau pagrindo tikėtis, kad ši 2008 metų pabaigoje dar sykį blokuos Narystės veiksmų planą Gruzijai. Nenaudėlis M. Saakašvili pamažu stiprės... Todėl Rusija paprašė laiko pagalbوتي... ligi rugpjūčio! Ir sugalvojo. Atsakymas F.W. Steinmeieriui **buvo rugpjūčio karas prieš Gruziją**.

Visi ji pralaimėjo. Visi šį tą laimėjo. Laimėta aiškumas, kas yra kas. Europos Sąjungos vadovas N.Sarkozy atskrido į Maskvą ir sustabdė Maskvos karą, ne kokio nors Kokoity ar Bagapšo. Maskva gal pirmą sykį priėmė Europos Sąjungą. Kiti penki Europos šalių vadovai susirinko Tbilisyje budėti, ar bus sostinės šturmas. Rusija norėjo sukurti įspūdį Vakarams, kad Gruzija - tai karas. Toliau nuo jos, nes ir jus įvels! Tačiau kur kas labiau paaiškėjo, kad būtent V. Putino "partneriškoji" Rusija - tai karas. Jis gali būti įjungtas bet kada, kai Kremlui atrodys, kad apsimo-ka. Tad ir Vakarai turi atsizvelgti į Rusijos klaidų galimybę. Pasirengti visokiems judesiams.

Dabar ji pasirašė sutartis pati su savimi (savo statytiniais Cchinvalyje, Suchumyje) ir pristūmė rusiškus dalinius prie pat užimtų teritorijų "sienos" su Gruzija. Iš čia lengva vėl pulti. Penki tūkstančiai rusų kareivių ką tik buvo pasirengę ištiesti brolišką pagalbos ranką gruzinų pučistams. Gal teks bausti ir Azerbaidžianą, jeigu "Nabucco" projektas eis pirmyn, o Kremliuje nutars tam priešintis visomis priemonėmis.

Todėl Kaukazo karas niekad nebus baigtas, kol jo nebaigs Rusija. Arba pati nepasibaigs.

Bernardinai.lt

PLB LITUANISTIKOS KATEDROS BŪKLĖ ILLINOIS UNIVERSITETE ČIKAGOJE

GIEDRIUS SUBAČIUS

PLB Lituanistikos katedros profesorius Illinois universitete Čikagoje

PLB Lituanistikos katedra Illinois universitete Čikagoje (University of Illinois at Chicago, UIC) išgyvena permainų laikus. Nuo 2007 metų rudens semestro, tik tapęs dekanu prof. dr. Dwight McBride, uždarė lituanistines magistro ir daktaro programas (angl. graduate programs). Neišvarė anksčiau pradėjusių studijuoti studentų, bet nebeleidžia priimti naujų.

Tada prasidėjo aiškinimasis ir bandymas atstatyti mūsų magistro ir daktaro programas. Per mūsų pirmąjį susipažinimo pokalbį dekanas 2007 metų spalio mėnesį tarp kita ko paklausė, ką manyčiau, jei jis uždarytų šias lituanistines programas. Tai buvo labai netikėta, ir tada tesumečiau atsakyti: "Verkčiau." Tą pačią dieną susitikęs su Lituanistikos katedros vedėja prof. Violeta Kelertiene dekanas sakė, kad mūsų lituvių programos yra nuostolingos ir jis negali išlaikyti magistro ir daktaro programų. Tada atrodė, kad dekanas tik tariasi, tik svarsto, kaip pasielgti. Bet, antra vertus, McBride pasakė, kad iš viso nori susiaurinti viso mūsų Slavų ir baltų kalbų ir literatūrų departamento (Slavic and Baltic Languages and Literatures) dėstymo apimtį: "Paliksime tik lenkų, rusų programas ir šiek tiek lietuvių." Tai reiškė, jog jis visai uždaro ir serbų bei ukrainiečių kalbų, literatūrų ir kultūrų studijas.

Lituanistikos atveju dekanas ne tik nustojo priimti studentus į magistro bei daktaro programas, bet ir dvigubai sumažino lietuvių kalbos kursų:

kas semestrą turėdavome po du lietuvių kalbos kursus (pradedamojo lygio ir pažengusiųjų), o nuo 2007 metų McBride paliko tik vieną kursą per semestrą (arba pradedančiųjų, arba pažengusiųjų). Dar daugiau - Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės dvejus metus iš eilės buvo skyręs lėšų ir atsiuntęs dėstytojus iš Lietuvos dėstyti lietuvių kalbos UIC. T. y. universitetas dykai gavo lietuvių kalbos dėstytoją iš Lietuvos, ir tada kaip tik galėjo panaudoti mūsų dėstomąsias pajėgas plėsti programai. Tačiau naujasis dekanas McBride be jokio paaiškinimo uždraudė kviesti dėstytoją iš Lietuvos - nors universitetui tai labai apsimokėjo ir finansiškai (padaugėjus studentų skaičiui, universitetas surinkdavo daugiau lėšų už mokslą).

Visą 2008 metų pavasario semestrą stengėmės išsiaiškinti, ko dekanas norėtų, kad pagerintume Lituanistikos programą. Tačiau su juo susitikti nebuvo galima, jis nepriėmė mūsų bendravome per tarpininką - mūsų departamento laikinąjį skyriaus vedėją prof. John Huntington. Jis vis parnešdavo naujienų, kad naujienų nėra. Dekanas esą nenorįs atidaryti lituanistinių magistro ir daktaro programų dėl lėšų stygiaus, dėl studentų trūkumo, dėl negalėjimo aprėpti trijų programų iš karto ir pan.

Formalią sutartį (angl. Gift Agreement) iš lietuvių pusės su UIC pasirašė Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) Fondas. 2008 m. balandžio 9

d. PLB Fondo vardu parašytas laiškas dekanui su reikalavimu laikytis sutarties dėl Lituanistikos katedros įsteigimo ir jos veikimo sąlygų ir vėl atidaryti priėmimą į magistro ir daktaro programas. Tada dekanas McBride atsakė, kad jis ketina išlaikyti Lituanistikos katedrą ir bakalauro lygio studijas (undergraduate), bet kad magistro ir daktaro programos nebus tęsiamos. Dekanas jau tėsėsi nenusižengiąs sutarčiai su lietuviais.

Tačiau, atrodė, kad įvyko poslinkis, kai man pagaliau pavyko oficialiai susitikti su dekanu pavaduotoju (Associate Dean) prof. Jeremy Teitelbaum aptarti Lituanistikos katedros reikalus. Su juo susitikau 2008 m. balandžio 10 d. Teitelbaum iš klausė, ir, man atrodė, nors iš esmės nepritarė magistro ir daktaro programų išlaikymui, sakė, jog kadangi ji tokia unikali, kadangi esanti vienintelė šalyje, kad gal universitetas galėtų leisti kartais parengti kokią daktarą. Teitelbaum sakė, kad mūsų dviejų lituanistikos profesorių mažoka rengti kokybiškai studentus šiose programose, ir čia ne pinigų problema esanti. "Tai jei pakanka lėšų - nusamdykim trečią profesorių lituanistą!" - pusiau apsidžiaugiau. Tarsi prasidėjo dialogas, tarsi jutau atsirandantį universiteto supratimą, ir net tam tikrą galimybę pritarti mūsų sumanymams plėsti studentų ir mokslininkų mainus su Europos Sąjunga. Tačiau dialogas su dekanu pavaduotoju Teitelbaum netrukus nutrūko, nes jis laimėjo konkursą kitame universitete ir

paliko mus.

Vasarą Vytautas Kamantas, PLB fondo pirmininkas, parašė antrą laišką dekanui, vėl ragindamas kuo greičiau atidaryti magistro ir daktaro programas. Vasarą taip pat prof. Kelertienė išėjo į pensiją. Lituanistikos dėstytojų pajėgos, užuot augusios, vėl sumažėjo. Į visus mėginimus tartis skelbti konkursą užimti Kelertienės vietai vėl nesulaukta jokios palankios reakcijos iš McBride administracijos. McBride vėl pasinaudojo proga sutaupyti lėšų lituanistinių programų sąskaita. Naujoji dekanu pavaduotoja prof. dr. Jessica Williams 2008 rugsėjo pradžioje mane pasikvietė pasitarti kaip ir ką turėsiu dėstyti dabar, kai po kelių metų pabaigs studijas daktaro programą tebetęsiančios Daiva Litvinskaitė ir Aurelija Tamošiūnaitė. Susišnekėti nepavyko. Ėjau į susitikimą tikėdamasis, kad galėsime diskutuoti ir ieškoti išeičių, kad tęsime pokalbį, pradėtą su Teitelbaum. **Deja, man tik buvo persakyta dekanu nuomonė, kad magistro ir daktaro programos uždarytos ir niekada nebus atidarytos,** kad Kelertienės nepakeis joks kitas dėstytojas, kad liksiu vienas lituanistas dėstytojas ir te dėstysiu vieną kitą žemiausios pakopos lituanistinį kursą ar ir kokią aukštesnės pakopos kursą, kuris turės kažkiek lituanis-

tinės medžiagos. Išsiskyrėme neradę bendros šnekos.

Pagaliau dekanas susiprato, kad jis turi pakviesti pasitarti PLB Fondo atstovus (to reikalauja lituanistinės katedros sutartis). Metus laiko McBride nekreipė dėmesio į katedros steigėjus nė mažiausio dėmesio. Lietuvių bendruomenės atstovai buvo du kartus susitikę su dekanu McBride, su jo padėjėja Williams ir kitais. Tuose posėdžiuose dalyvauti kviestas nebuvau, tai smulkiau jų turinio atpasakoti nedrįstu. Aišku viena - McBride ir toliau nenori skelbti konkurso naujam profesoriui, nenori priiminėti naujų aukštesnio lygmens studentų.

Po tų susitikimų 2009 m. sausio mėnesio pradžioje dekanu pavaduotoja Williams mane vėl pasikvietė ir pasakė, kad universitetas liko prie savo nuomonės: jei nebus surinkta daug papildomų lėšų, naujo profesoriaus konkursas nebus skelbiamas, ir aš vienas turėsiu dėstyti tokius lituanistinius ar su lituanistika susijusius kursus, į kuriuos susirinks studentų. O tada, kai savo studijas doktorantūroje pabaigs dabartinės studentės Litvinskaitė ir Tamošiūnaitė, **Illinojaus universitetas Čikagoje nustos teikęs lituanistikos magistro ir daktaro laipsnius.**

(Atkelta iš 3 psl.)

UŽDARYTAS PASAULIO...

PLB seimų ir Jaunimo kongresų paramai, studentų stipendijoms, Lietuvos universitetų ir Illinois universiteto paramai, įvairiems lietuvių išlaikymo projektams. Atsiprašome už klaidas, dėkojame už mums atsiųstus nuoširdžius paskatinius ar padėkas.

Daug išsamios informacijos apie PLB Fondą ir Lituanistikos katedrą galima rasti pasiskaityti ir nuotraukas pamatyti "Kas yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas?" PLB X Seimo leidinyje, specialiaame "Pasaulio lietuvio" 2000m. rugpjūčio numeryje (8/370), 80-85 psl.; ir apie PLB Lituanistikos katedrą bei "Kas yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Fondas?" specialiaame 2003 m. liepos 7 - 11

PLB XI Seimo leidinyje, 71 - 76 psl.

Apie PLBF uždarymą, lietuviškų fondų konsolidavimą ir specifiskai PLBF pinigų pervedimą Lietuviai fondui jau buvo daug diskutuota PLBF direktorių posėdyje prieš penkeris metus (2004 gegužės 8 d.). Tada buvo nutarta eiti prie PLBF uždarymo ir turimų pinigų fonduose ar fondeliuose perdavimo Lietuviai fondui, nes smarkiai mažėjo aukotojai ir talkininkai. Nebuvo galima rasti norinčių savanoriškai dirbti ar vadovauti. Tačiau kalbant "kas būtų, jei", dažnai sakant "reikia ieškoti ir surasti...", "kiti tą ir tą padarys...", ir svajojant apie geresnę ateitį prabėgo penki metai. PLBF neteko daugelio senesnių ir nuolatinių rėmėjų, labai sumažėjo aukos, uždariai iš investicijų, o administracinės išlai-

dos, kaip mokestis auditoriams ir raportai valdžiai, paštas, spausdinimas liko toks pats ar net proporcingai padidėjo. Kritika ir reikalavimai PLB Fondui buvo viešai kartojami, primenama jo atsakomybė lietuvių bei ir lojalumas aukščiausios lietuvių instancijoms, nekreipiant tinkamo dėmesio į JAV įstatymus. Ateityje istorija spręs kas buvo teisinga ar ne. Praėjusių metų pabaigoje ir šių metų pradžioje tos diskusijos pagyvėjo. Neseniai užsidariusio BALFo direktorių tarybos buvęs pirmininkas dr. Pranas Budininkas draugiškai padėjo mums perduodamas jų patirtį ir reikalingus valdžiai pranešimus uždariant jų korporaciją. Pozityviai prisidėjo "Drauge" rašyti dr. Romualdo Kriaučiūno straipsniai apie organizacijų augimą, žydėjimą ir laiką jų saulėlydžiui ar konso-

lidavimui. Turime per daug panašiams tikslams renkančių aukas atskirų fondų ir organizacijų. Pritariame jų konsolidavimui, kad taip būtų galima sumažinti pasikartojančias administracines išlaidas. Pavyzdžiui, kiekviena ne pelno siekianti korporacija turi pildyti visokius pranešimus valdžiai, mokėti auditoriams už patikrinimus bei raportus, ir t.t. PLBF praktiškai vykdome tą konsolidaciją.

PLBF pasitinka savo saulėlydį po 30 metų ilgio sėkmingo darbo dienos. Esame laimingi, patenkinti ir džiaugiamės, kad PLBF direktoriai, vadovai, talkininkai, savanoriškai dirbdami, visi kaip draugiška darbo komanda galėjome daug padėti PLB, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungai, kraštų Lietuvių Bendruomenėms, lietuvių organi-

zacijoms, universitetams, studentams, ir atskiriems asmenims įgyvendinti jų projektus su daugiau kaip trijų milijonų dol. parama. Už tuos gautus pinigus didelė ir nuoširdi padėka priklauso visiems tiems aukotojams - asmenims ir organizacijoms - kurie suaukojo virš 3 mil. dol. lietuvių išlaikymo reikalams išeivijoje per PLB fondą. Dėkojame lietuviškai žiniasklaidai, kurios redaktoriai visada informavo, rašė, skelbė bei rėmė PLBF veiklą, leido kitiems pasisakyti teigiamai ar neigiamai rūpimais klausimais.

Ačiū visiems!

PLB Fondas

Vytautas Kamantas,
pirmininkas

Juozas Lukas, išdininkas

Jonas Treška Jr., sekretorius

Grand Rapids, MI

2009 m. gegužės 15 d.

CLEVELAND, OH

LIETUVIŲ PARAPIJŲ SUJUNGIMO ŽINIOS

Gegužės 12-tą dieną, antradienį, įvyko parapijų sujungimo vykdomųjų komitetų posėdis. Aštuoni pakomitetai, reikalingi įvykdyti sujungimo reikalus, buvo įvardinti, jų atsakomybės apibrėžtos ir atstovai iš abiejų parapijų paskirti jiems kartu vadovauti. Šių pakomitetų vadovai susitinks bendram posėdžiui gegužės 19-tą dieną ir pradės savo darbą.

Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos (DMNP) ir šv. Jurgio parapijos yra jūsų pa-

rapijos, ir naujai sukurta parapija taip pat bus jūsų - **visų mūsų parapija**. Dalyvaukime sujungimo procese, prisidėkime prie darbų savo idėjomis ir konkrečia talka, kad naujai sukurta parapija būtų atspindys visų jos narių lūkesčių. Kalbėkitės su pakomitetų vadovais ir pasakykite jiems savo norus bei idėjas. Pasisiūlykite jiems padėti. Kartu dirbdami, sukursime parapiją, kuria visi galėsime džiaugtis ir kuri mums visiems bus sava.

Pakomitetai Šv. Jurgio ir Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijų susijungimui ir jiems vadovaujantys asmenys

ŠV. JURGIO

DMNP

1.Liturgija

Aušra Babickienė
Kęstutis Civinskas

Dalia Armonienė
Rauda Gelazienė

2. Auklėjimas/Jaunimo veikla

Julija Čepulienė
Virginija Rubinski

Teresė Beržinskienė
Vida Bučmienė

3. Parapijos tarnystė ir veikla kaimynystėje

Anthony Bacevice
David Rubinski

Eugenijus Šilgalis
Frank Lucas

4. Komunikacija-žiniasklaida

Vilija Klimienė
Živilė Vaitkienė

Teresė Kalvaitienė
Romas Bublys

5. Parapijos naujo vardo rinkimas

Birutė Vedegienė
Živilė Vaitkienė

Ingrida Bublienė
Algis Rukšėnas

6. Parapijų suartinimas

Anthony Bacevice
Ingrida Civinskiene

Zita Masčinskienė
Maria Hoffman

7. Parapijų prisiminimas

Rimvydas Čepulis
Kęstutis Civinskas

Don Slogar
Salomėja Šukienė

8. Finansai, pastatai, teisiniai reikalai/parapijos personalas ir administracija

Aurelija Jucaitienė
Algirdas Matulionis
Antanas Minkūnas
Larry Stochl

Remigijus Belzinskas
Vytas Matas
Kestutis Steponavičius
Vladas Plečkaitis

Sujungimo vykdomųjų komitetų inf.

CHICAGO, IL

EUROPOS GĖRIMŲ FESTIVALIS

Balandžio 29 d. viešbutyje "Sofitel Chicago Water Tower" įvyko "Europos gėrimų festivalis 2009" (European Drinks Festival 2009), kurį rengė Čikagoje akredituoti Europos Sąjungos šalių generaliniai konsulatai.

Maždaug trys šimtai renginio svečių bei profesionalų degustavo vynus, alų ir spiritinius gėrimus iš Airijos, Austrijos, Belgijos, Čekijos, Danijos, Estijos, Graikijos, Italijos, Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Lietuvos, Prancūzijos, Rumunijos, Slovėnijos, Švedijos, Vengrijos,

Vokietijos ir kitų šalių.

LR Generalinis konsulas Čikagoje renginyje dalyvauti pakvietė platintojų įmones "Baltic Food Distributing" ir "Litusco", kurių pristatytas gausus lietuviškų gėrimų asortimentas sulaukė lankytojų susidomėjimo.

Šiuo renginiu buvo siekiama populiarinti Europos gėrimus Jungtinėse Valstijose, suteikti galimybę jų tiekėjams ir platintojams reklamuotis bei susitikti su galimais užsakovais. Kadangi festivalis sulaukė pasisekimo, svarstoma, jog jis galėtų tapti kasmetiniu.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

ST. PETERSBURG, FL

Velykų sekmadienis klube

Po iškilmingų lietuviškų šv. Mišių Šv. Vardo bažnyčioje žmonės skubėjo į Lietuvių klubo salę velykiniams pietums, kur rado, šventiškai papuoštus stalus. Tai buvo darbas sekmadienių pietų virėjos Angelės Straukienės su pagalbininkėmis - klubo sekretore Rima Kilbauskienė ir valdybos nare Elena Radviliene.

Kan. Bernardas Talaišis palaimino velykinius valgius. Po pietų buvo pakviesti į salės vidurį atskirų stalų margučių muštynių laimėtojai, kad galėtų persirungti. Stipriausių margučių nugalėtoja tapo klubo valdybos narė, išdininkė Aldona Čėsnaitė. Po to buvo renkami gražiausiai numarginti margučiai. Komisija, susidariusi iš Loretos Kynienės, Juozo Šulaičio ir Mečio Šilkaičio įvertino margučius ir paskelbė laimėtojus: I-ma vieta atiteko Birutei Kasperavičienei, II-ji vieta Birutei Mikalauskienei, III-ji vieta p. Valaičiui.

Klubo virėjos paruošti pietūs buvo labai skanūs ir velykinė nuotaika buvo gera.

Operos koncertas klube

Nuo 2006 m. mūsų mieste veikianti St. Petersburg Opera Co., vadovaujama muzikinio direktoriaus muziko Mark Sforcini, pastato vieną ar dvi operas per metus. Sausio mėnesį matėme operetę "Linksmoji našlė", o birželio 5-7 d. matysime "La Traviata". Pastatymai vyksta miesto centre Palladium teatre. Operai bilietų užsakymus su specialia nuolaida priima Kultūros būrelio narė Gražina Viktorienė - tel. 727-641-1610

Operos solistai, antriniai solistai (dubleriai), choras ir orkestras naudoja Lietuvių klubo salę repeticijoms. Operos dainininkai ir antriniai solistai surengia koncertą Lietuvių klube visai St. Petersburgo miesto visuomenei. Toks koncertas, pavadintas "Emerging Artists Spectacular" rengiamas mūsų klube gegužės mėn. 29 d., penktadienį, 7 val. vak. Bilietai platinami sekmadieniais klube ir koncerto dieną prie įėjimo. Vietos - prie stalų. Įėjimo auka - 10 dol. (studentams - 5 dol.).

Lietuvos dukterų d-jos žinios

Balandžio 22 d. sušaukta Lietuvos Dukterų draugijos St. Petersburgo skyriaus metiniame ataskaitiniame susirinkime, po kun. dr. Mato Čyvo maldos, buvo pagerbtos neseniai Amžinybėn iškeliavusios sesės: Monika Andrejauskienė ir Zuzana Dzikiene. M. Andrejauskienė

Clevelando Pilėnų ir Neringos skautės (jų dalelė) Kaziuko mugės metu. Kairėje Lietuvos garbės konsulė Ingrida Bublienė.

D. Nasvyčio nuotr.

prieš 25 metus sukūrė LD d-jos skyrių Floridoje, ir daugelį metų tam skyriui pirmininkavo. Joms abiem ir anksčiau iškeliavusioms Amžinybėn sesėms pagerbti, mūsų sekretorė Alvida Kerbelienė perskaitė Vytauto Karoso "Atnašavimas".

Susirinkime paminėta, kad 2008 metai buvo sėkmingi, nes su metiniu parengimu, loterija ir jūsų aukomis mes daug kam galėjome pagelbėti. Taip pat pirmininkė dėkojo valdybai ir prisidėjusioms prie 2009 m. metinio parengimo, kuris praėjo gražiai ir sėkmingai su nuostabią programą ir geru pelnu. Šiomet yra išsiųsta 21 (vidutiniai 50 sv. kiekviena) dėžė pašalpos. Daug gavome iš Fort Myers naujos geros patalynės ir gerų rankšluosčių. Ačiū Zitai Sidirienei už tai. Viskas iškeliavo į Lietuvos senelių globos namus, Vaikų globos namus, Panevėžio vyskupijos Caritui, Alytaus prie bažnyčios Caritui, Pakalniškių globos namams, kur gyvena moterys vyrų išvartotos, ar pačios pabėgusios su įvairaus amžiaus vaikais. Jos atbėga kaip stovi, tai ten tikrai visko reikia ir viskas tinka.

Malonu gauti padėkos laiškus. Kiti šelpiamieji užmiršta padėkoti, bet mes nekreipiame dėmesio į smulkmenas. Noriu priminti, kad mes visuomet pagelbstim, jeigu kas nors mūsų šaukiasi. Lietuvių klube ant skelbimų lentos yra iškabinta informacija, kur galima kreiptis su pavardėmis ir telefonais. O mes, visos sesės, vykdomė mūsų šūkį: "Ištieskime pagalbos ranką jos reikalingiems".

Praeitais metais mes turėjome labai dosnią aukotoją su 7000.00 dol. auka, kuri prašė neminėti pavardės. LD d-jos valdyba nuoširdžiai jai dėkoja. Linkime geros sveikatos ir Dievo palaimos!

Sesė Angelė Karnienė padėjo visoms buvusioms valdyboms už jų nuoširdų darbą

vykdant Draugijos užsibrėžtus tikslus.

Balandžio 22 dienos susirinkime buvo išrinkta ir nauja LD d-jos St. Petersburgo skyriaus valdyba: pirmininkė - Aldona Stasiukevičienė, vicepirmininkė - Rūta Bandžiukienė, sekretorė - Alvida Kerbelienė, išdininkė - Liuda Petkuvienė, socialinių reikalų vedėja Dana Rogers, valdybos narė - Anelė Mačiulienė. Revizijos Komisija: Aldona Grinienė, Milda Tamulionienė, Irena Sodeikienė.

Aš noriu padėkoti valdybos narėms, su kuriomis praleidau trejetą metų, ir kai šaukiausi pagalbos - visada ją gavau. Ačiū labai! Linkiu Jums sėkmės!

Gražina Viktorienė, buvusi LD d-jos pirmininkė

BALTIMORE, MD

37-tas METINIS LIETUVIŲ FESTIVALIS

Baltimorės lietuvių festivalio rengimo komitetui malonu pranešti, kad 37-tas metinis Lietuvių festivalis įvyks Catonsville Armory, 130 Mellor Avenue, Catonsville, MD, šeštadienį ir sekmadienį, šių metų gegužės 30 ir 31 dienomis nuo 11 ryto iki 6 vakaro abi dienas.

Bus tautinių šokių ir linksmos muzikos, gintaro iš Baltijos jūros krantų, medžio drožinių, audinių, keramikos, ir knygų apie Lietuvą ir knygų iš Lietuvos. Galėsite pasigilinti Lietuvos istorija su Lietuvos partizanų atvaizduotojais ir peržiūrėti išstatytus Lietuvos kariuomenės objektus. Taip pat, bus daug skanių lietuviškų patiekalų - lietuviškų dešrų, kopūstų, tortų ir kepsnių. Bus "virytos", kartais vadinama "krupniku". Įėjimo kaina 4 dol.

Dėl papildomų žinių kreipkitės pas Marytę Patlabaitytę, 3550 Benzinger Road, Baltimore, Maryland arba telefonu: (410) 646-0261.

Kviečiame visus apsilankyti ir praleisti smagią dieną kupiną malonumų, skanaus maisto, muzikos ir saviškos lietuviškos nuotaikos.

Baltimorės lietuvių festivalio rengimo komitetas

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas susitiko su Meksikos, Ukrainos ir Armėnijos užsienio reikalų ministrais, kurie dalyvavo antradienį Madride vykusioje Europos Tarybos Ministrų komiteto 119-ojoje sesijoje. Susitikime su Meksikos užsienio reikalų ministre Patricia Espinosa V. Ušackas tarėsi, kaip suaktyvinti politinį ir diplomatinį Lietuvos ir Meksikos bendradarbiavimą, aptarė Meksikos ryšius su Europos Sąjunga (ES), padėtį Kuboje.

Ministrai sutarė bendradarbiauti gilinant Lietuvos diplomatų žinias apie Lotynų Ameriką, Lietuvai rengiantis pirminkauti ES. Susitikime su laikinai Ukrainos užsienio reikalų ministro pareigas einančiu Volodymyru Chandogijumi Lietuvos užsienio reikalų ministras pasveikino Ukrainos derybas su ES dėl laisvos prekybos sutarties. Ministras paprašė Ukrainos Vyriausybės kiek galima greičiau panaikinti muito apribojimus Lietuvoje pagamintų šaldytuvų eksportui į Ukrainą.

Lietuvos ir Ukrainos diplomatijos vadovai taip pat aptarė neseniai startavusią Rytų partnerystės iniciatyvą. Ukraina paprašė Lietuvos paramos, siekiant didesnio ES veiklos Kryme matomumo. V. Ušackas informavo apie planuojamus projektus Kryme, gegužės 22-23 dienomis vyksiančias Lietuvos dienas, pažymėjo, kad Lietuva palaikys Čekijos iškeltą iniciatyvą Simferopolyje steigti ES informacinį centrą.

Susitikime su Armėnijos užsienio reikalų ministru Edvardu Nalbandianu V. Ušackas pažymėjo, kad nuo šių metų liepos 1 dienos Lietuva atstovaus Europos Sąjungai Armėnijoje. Lietuva, pasak ministro, remis glaudesnius Armėnijos ryšius su ES ir šios šalies dalyvavimą Rytų partnerystės iniciatyvoje, pranešė Užsienio reikalų ministerija.

Minėdami Lietuvos vardo tūkstantmetį, Europos lietuvių kultūros centras Vokietijoje, Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdyba bei Vasario 16-osios gimnazija rengia autorinės dainos konkursą "Dainuoju Lietuvai", kuriame kviečia dalyvauti visus už Lietuvos ribų Europoje gyvenančius lietuvius. Šiuo konkursu rengėjai siekia paskatinti užsienyje gyvenančių jaunimą kurti ir dainuoti lietuviškai, tuo puoselėjant lietuvių kalbą ir kultūrą už jos ribų bei prisidedant prie įnašo lietuviybės išlaikymo ir ugdy-mo užsienyje labui. Atrankos komisija tikisi sulaukti ne tik profesionalią atliktų ir įrašytų kūrinių, bet ir mėgėjiškų, perspektyvių, eksperimentinio pobūdžio dainų. Trys geriausiais pripažinti kūriniai bus apdovanoti piniginėmis premijomis, o pirmąją vietą pelnusi daina bus profesionaliai įrašyta Gedimino Zujaus įrašų studijoje "Studija MA" Vilniuje bei pristatyta Vokietijoje, Huttenfelde, 2010 m. Vasario 16-osios minėjimo metu. Tiksliai kon-kurso nuostatas rasite svetainėje www.elkc.org.

SUSITARTA DĖL Č. MILOŠO ATMINIMO ĮAMŽINIMO

Vilniaus ir Krokuvos miestų vadovai susitarė dėl rašytojo, poeto, literatūros mokslininko, diplomato Česlovo Milošo atminimo Vilniuje įamžinimo. Pagerbiant Č. Milošo atminimą, ant pastato, kuriame rašytojas gyveno, bus įrengta memorialinė lenta.

Tai nuspręsta vykusiame Lenkijos Knygos instituto direktoriaus Gergoro Gaudeno ir kitų Krokuvos miesto atstovų susitikime su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriumi Virginijumi Dastiku.

2011 metais bus minimas Č. Milošo 100 metų jubiliejus. Šiai sukakčiai paminėti yra rengiama programa. G. Gaudenas yra Lenkijos valstybinės komisijos Č. Milošo metų programos, kurią kuruoja Lenkijos Seimas ir Krokuvos savivaldybė, vadovas.

Su Vilniaus miesto savivaldybės atstovais svečiai tarėsi dėl programos įgyvendinimo Vilniuje, siūlė idėją, kad Vilniaus ir Krokuvos savivaldybės galėtų šią programą

kartu su kitomis institucijomis įgyvendinti partnerystės būdu, nes dar 1991 metais abu miestai yra pasirašę bendradarbiavimo sutartį.

"Kadangi Č. Milošas buvo vilnietis, širdimi - lietuvis ir kol kas vienintelis rašytojas iš Lietuvos, gavęs Nobelio premiją, norėtusi, kad jo šimtmečio programą rengtų kartu abi valstybės - Lietuva ir Lenkija", - sakė V. Dastikas.

Vilniaus savivaldybės atstovai pritarė lenkų siūlymui ir pagerbdami Č. Milošo atminimą ant pastato, kuriame rašytojas kažkada gyveno, pažadėjo įrengti memorialinę lentą.

LGITIC

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas gegužės 15 dieną Palangoje susitiko su Vokietijos užsienio reikalų ministru Franku-Walteriu Steinmeieriu, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrais Mariu Riekstiniu ir Urmasu Paetu.

Tai jau 11-tas kasmetinis

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus (kairėje) pristatė UNESCO generaliniui direktoriui Koi"chiro Matsuura bendrą trijų Baltijos valstybių kandidatę į UNESCO Generalinio direktoriaus postą - nuolatinę Lietuvos atstovę prie UNESCO ambasadorę Iną Marčiulionytę.

www.president.lt

UNESCO SPRENDŽIA MOKSLO IR ŠVIETIMO PLĖTROS KLAUSIMUS

Paryžius, gegužės 14 d. Viešėdamas su darbo vizitu Prancūzijoje, Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo kasmetiniame Jungtinių Tautų Švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) Geros valios ambasadorių suvažiavime.

Savo kalboje, pasakytoje šiame kasmetiniame suvažiavime, Respublikos vadovas apžvelgė šiandieninį UNESCO vaidmenį pasauliui kovojant su ekonomine krize, pasidalijo Lietuvos patirtimi kuriant žinių visuomenę ir svarstė, kokių reikėtų imtis priemonių kuriant globalią, pasaulinę žinių visuomenę. Prezidentas V. Adamkus nuo 2003 metų yra inauguruojamas UNESCO geros valios ambasadoriumi žinių visuomenei.

Kreipdamasis į UNESCO vadovybę ir geros valios ambasadorius, Prezidentas V. Adamkus pabrėžė, kad šiuo pasaulinės krizės laikotarpiu UNESCO vaidmuo tapo esminis. Valstybės vadovas apgalvestavo, kad šiandien ekonominis sunkmetis skaudžiai kerta švietimui, mokslui, kultūrai ir komunikacijai.

„Nuo 2006 iki 2007 metų asignavimai pagrindiniam švietimui sumažėjo nuo 5,5 iki 4,3 milijardo JAV dolerių, t.y. beveik 22 procentais", - sakė V. Adamkus, pabrėždamas, kad dėl šių priežasčių pasaulis nepasieks tikslų, dėl kurių tarptautinė bendruomenė susi-

Baltijos šalių ir Vokietijos užsienio reikalų ministrų susitikimas.

Susitikimo metu ministrai aptarė galimybes glaudžiau bendradarbiauti Europos Sąjungos instituciniais klausimais, įgyvendinant Lisabonos sutartį ir kuriant Europos diplomatinę tarnybą. LR URM

tarė 2000 metais Dakare.

Paskaičiuota, kad būtiniausiems švietimo poreikiams patenkinti neturtingiausioms pasaulio šalims kasmet reikėtų skirti po 11 milijardų JAV dolerių, tačiau faktiškai toms valstybėms skiriama vos ketvirtadalis šios sumos.

„Vis dar kur kas daugiau lėšų skiriame ginklams, o ne švietimui. 2008 metais pasaulyje ginklams buvo išleista per 1,2 trilijono JAV dolerių", - sakė Lietuvos vadovas, atkreipdamas dėmesį, kad globalinėms švietimo problemoms išspręsti pakaktų pasaulio trijų dienų karinio biudžeto.

Pažymėjęs, kad šiandien šiuolaikinės informacinės ir komunikacinės technologijos suteikia mums neprecedentinę galimybę užtikrinti švietimą visiems, Prezidentas pasiūlyė, jog keli šimtai laisvų mylinčių studentų iš Baltarusijos, naudodamiesi internetu, studijuoja Europos humanitariniame universitete.

Kreipdamasis į auditoriją, Prezidentas V. Adamkus akcentavo, kad Lietuvoje žinių visuomenės plėtra yra vienas iš mūsų Vyriausybės prioritetų. Valstybės vadovas minėjo tokius sėkmingus projektus kaip viešojo ir privataus sektoriaus partnerystę kompiuterizuojant šalies mokyklas, diegiant interneto prieigą bei plėtojant suaugusiųjų švietimą. Šalies vadovas taip pat minėjo dar vieną sėkmingą projektą, kurį finansavo Bilo ir Melindos Geits fondas (Bill & Melinda Gates Foundation). Šio projekto dėka miestelių ir kaimų viešosios bibliotekos buvo aprūpintos kompiuteriais ir nemokama interneto prieiga.

Prezidentas V. Adamkus teigė, kad UNESCO skatinamas žinių visuomenės kūrimas yra vienas ambicingiau-

sių ir perspektyviausių projektų. Todėl matydamas Lietuvoje gerą praktiką ir patirtį, šalies vadovas pateikė kelis siūlymus, kurių įgyvendinimas, šalies vadovo nuomone, padėtų plėsti žinių visuomenę pasauliniu mastu.

Pirma, Prezidento įsitikinimu, būtina mažinti vis dar esamą skaitmeninę atskirtį tarp besivystančių ir išsivysčiusių šalių. **Antra**, svarbu kovoti už atvirą priėjimą prie informacijos ir laisvą dalijimąsi žiniomis visose pasaulio valstybėse.

Trečia, į žinių visuomenės kūrimą būtina įtraukti privatų sektorių, skatinant veiksmingą technologijų plėtrą. Galiausiai Lietuvos vadovas pabrėžė, kad tam tikri technologiniai sprendimai galėtų tapti rimtais žinių visuomenės generatoriais, pavyzdžiui, nemokamų atvirojo kodo programų plėtra ar informacinių technologijų priemonių naudojimas nuotolinio mokymo sistemose.

Baigdamas savo kalbą UNESCO Geros valios ambasadorių suvažiavime, Prezidentas V. Adamkus sakė, kad išsilavinimas ir žinios leido žmonijai įveikti krizes ir tęsti pramonės bei technologijų pažangą, mokė žmoniją geriau suprasti kultūrinius skirtumus, eiti politinio dialogo keliu ir atsisakyti stereotipinių klišių.

„Todėl sveikinu UNESCO už pasiryžimą spręsti šiuos klausimus ir pasaulinius švietimo tikslus sieti su šiuolaikinių technologijų teikiamomis galimybėmis bei jų plėtra", - sakė Prezidentas V. Adamkus.

UNESCO Generalinis direktorius Koi"chiro Matsuura dar kartą padėkojo Prezidentui V. Adamkui už didelį įnašą prisidedant prie žinių visuomenės plėtos. www.president.lt

VILNIAUS OPEROS FESTIVALIS NUO "PARSIFALIO" IKI "LIETUVIŲ" TRAKŲ PILYJE

Lietuvos operos ir baleto teatras vasarą pasitiks pirmuoju Vilniaus operos festivaliu. Šių metų Europos kultūros sostinėje rengiamo festivalio programoje - aštuoni spektakliai Vilniaus scenose ir operos "Lietuviai" premjera Trakų pilies kieme.

Nacionalinio operos ir baleto teatro ir Rusų dramos teatro scenose bei Trakų pilies kieme visą birželį karaliaus operos žanras.

Festivalyje svečiuosis Sankt Peterburgo Marijos teatras, Kauno muzikinis teatras, Gintaro Varno režisuotos madrigalinės operos, bus rodomi premjeriniai pastatymai.

Pasak Vilniaus operos festivalio vadovo Gintauto Kėvišo, tai bus pirmasis šio žanro festivalis sostinėje, o apie jo tąsą dar sunku kalbėti - teoriškai Vilnius galys turėti operos festivalį, tačiau neaišku, ar praktiškai jį galėtų įgyvendinti ir kitais metais.

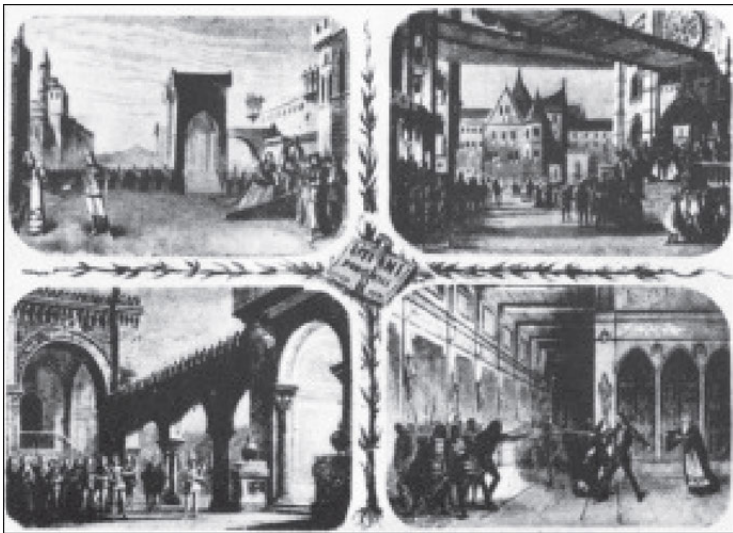
"Operos festivalis šimet labai stipriai susietas su "Vilniaus - Europos kultūros sostinės 2009" programa. Festiva-

lio biudžetas - 2 mln. 750 tūkst. litų, iš jų 2,3 mln. Lt valstybės biudžeto lėšų ateina per VEKS programą", - sakė G. Kėvišas.

Festivalį birželio 9 dieną pradės vieno žymiausių pasaulio Sankt Peterburgo Marijos teatro gastrolės - į Vilnių atvyks 250 atlikėjų. Šio teatro operos trupė, vadovaujama pasaulinio garso dirigento Valerijaus Gergijevio, festivalyje rodys Lietuvoje niekada nestatytą Richard Wagner operą "Parsifalis", pelniusią "Auk-

sinės kaukės" apdovanojimą, o birželio 10 dieną - Rodiono Ščedrino operą "Užkerėtas klajūnas".

Birželio 12 dieną Kauno muzikinis teatras kvies į Giedriaus Kuprevičiaus operą "Karalienė Bona". Lietuvos operos ir baleto teatras festivalio metu pristatys geriausius pastarųjų sezonų pastatymus: Johano Sebastiano Bacho "Pasijos pagal Joną" inscenizaciją, vengrų šiuolaikinio kompozitoriaus Peterio Eotvos operą

Pirmojo spektaklio scenovaizdžiai Italijos La Scalos teatre, kaip juos išsivaizdavo tuometinis "Lietuvių" operos dekoratorius.

"Lietuvių" operos libreto viršelis, išleistas Ricordi leidyklos Italijoje 1874 m.

Pasak G. Kėvišo, chorinė opera "Lietuviai" statoma ne vienai vasarai, bet nepakeis iki šiol Trakų pilies kieme rodomų Algirdo Klovos "Pilėnų". "Tiesa, neaišku, kaip lietuviai priims šią operą, kurioje kuni-gaikštis Vytautas vadinamas Vitoldu ir rodomas kaip nelabai teigiama istorinė asmenybė, tačiau juk ir mūsų garsūs istorikai bando Vytautą "nuleisti ant žemės", - užsiminė operos statytojai.

Spektaklio pagrindu ir pagrindine dekoracija taps Trakų pilies kiemas, tačiau, skirtingai negu "Pilėnuose", atlikėjai judės po visą kiemą, todėl, pasak operos meno vadovo Roberto Šerveniko, ypač svarbus bus kokybiškas įgarsinimas. "Operą nutarta statyti lietuvių, ne italų kalba, kad publika suprastų kiekvieną žodį ir nereiktų švieslentės. Opera bus su tradicinėmis kupiūromis, kurias daro ir italai. Operoje partijas rengia dvi atlikėjų sudėtos: Vytautas Juozapaitis, Inesa Linaburgytė, Arūnas Malikėnas, Sandra Janušaitė, Vaidotas Vyšniauskas, Audrius Rubežius ir kt. Kai

kurie iš jų yra dainavę šią operą 1991 metais Lietuvių operos pastatyme Čikagoje, JAV, taip pat vėlesniame spektaklyje Vilniuje", - priminė R. Šervenikas

Bilietai į Vilniaus operos festivalio spektaklius, kainuojantys nuo 35 iki 200 litų, jau parduodami LNOBT kasose.

LGITIC

Opera "Lietuviai" Amerikoje

Lietuvių Opera, minėdama savo 25 metų meninės bei muzikinės veiklos sukaktį, gavusi Italijos Kultūros ministerijos sutikimą, visas reikalingas natas ir iš Milano dekoracijas, įvykdė Amilcare Ponchielli prologo ir trijų veiksmų operos "Lietuviai" (I Lituani) premjerą Amerikoje, Čikagoje. Premjera įvyko 1981 m. birželio 13 d. ir po jos dar du spektakliai. Dirigavo Alvydas Vasaitis. Režisavo Paul Williams, scenos produkcija rūpinosi Kazys Oželis. Solistų partijas atliko Dana Stankaitytė, Nerija Linkevičiūtė, Jonas Vaznelis, Vytautas Paulionis, (Nukelta į 10 psl.)

GROŽINĖS LITERATŪROS KONKURSAS

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, Lietuvos vardo pirmą kartą Kvedlinburgo analuose 1009 metais paminėjimo proga ir tūkstantmečio jubiliejui pagerbti, skelbia romano konkursą.

Skiriamos trys premijos:

I-oji - 5,000 dol,

II-oji - 3,000 dol.,

III-oji - 2,000 dol.

Tema kūrėjams: LIETUVAI – TŪKSTANTIS METŲ!
Mes didžiujamės tūkstančio metų istorija ir šimtmečiais kurta tautine kultūra.

Laikas: Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu 2009 m. birželio 30 d. Prašome nelaukti ir kūrinius siųsti anksčiau.

Kūrinius siųsti: ALTS, KONKURSAS
2711 West 71st Street,
Chicago, IL 60629-2005, USA

Teksto paruošimas: Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažiau 200 puslapių, parašytas spausdinimo mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti savo kortelę su vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokalas bus atidarytas. Nepremijuoti kūriniai negražinami.

Vertinimo komisija:

Danutė Bindokienė,
Dr. Jonas Jasaitis,
Petras Palilionis,
Stasė Petersonienė,
Vytautas Volertas.

Premijų įteikimas: Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV, Kovo 11-osios – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo šventės metu.

"Meilė ir kiti demonai" ir naujausią premjerą - Giuseppe Verdi "Traviatą".

Birželio 25 d. publika turės progos pamatyti ir netradicinį, didžiulio susidomėjimo sulaukusį režisieriaus Gintaro Varno madrigalinių Claudio Monteverdi operų "Tankredžio ir Klorindos dvikova" bei "Nedėkingųjų šokis" pastatymą. Šįkart jis bus rodomas Lietuvos rusų dramos teatro scenoje - senojoje Vilniaus operoje.

Birželio 27 ir 28 d. festivalį vainikuos ypatinga premjera - italų kompozitoriaus Amilcare Ponchielli opera "Lietuviai" Trakų pilies kieme. Operą lietuvių kalba režisuoja Jonas Jurašas, scenografiją kuria dailininkas Mindaugas Navakas, kostiumų dailininkė - Aleksandra Jacovskytė.

Scena iš A. Ponchielli operos "Lietuviai" pirmojo veiksmo Mareinburge, kuri Čikagoje buvo statyta 1991 metų gegužės mėnesį. Dešinėje - Konradas, Kryžiuočių ordino magistras - Virgilijus Noreika.

Jono Kuprio nuotr.

(Atkelta iš 9 psl.)

VILNIAUS OPEROS...

Algirdas Brazis, Algimantas Grigas, tenorai Stefan Wicik ir Rex Eikum, Margarita Momkienė, Bernardas Prapuolenis ir Edward Ozaki.

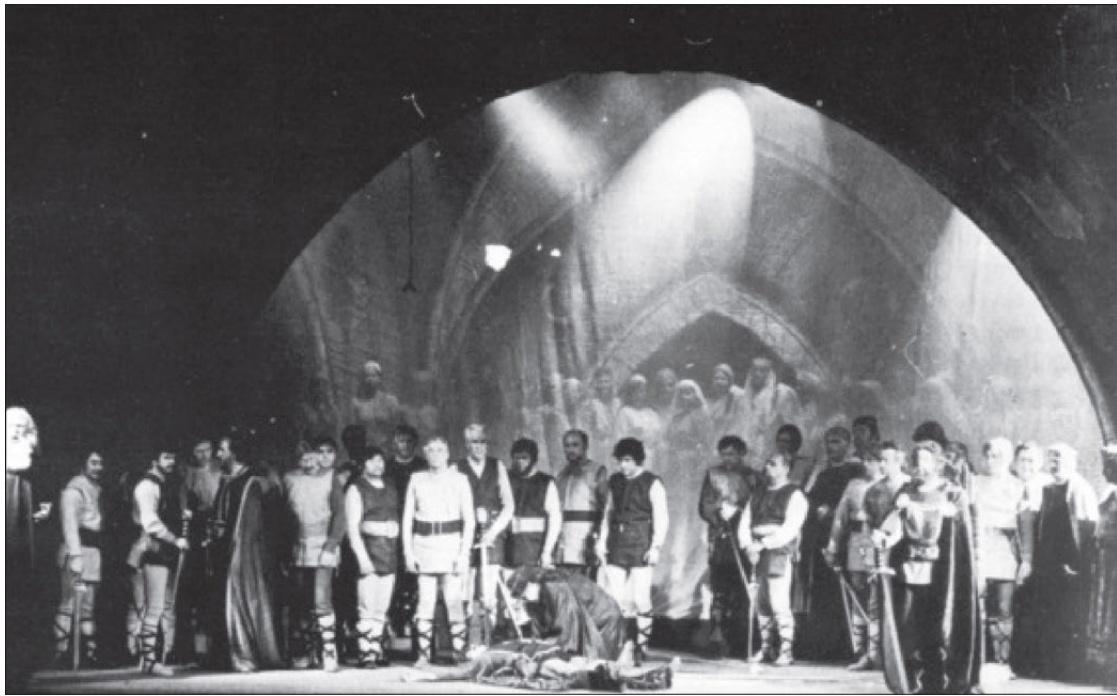
Tų pačių metų lapkričio 8 d. įvyko "Lietuvių" operos

spektaklis Toronte, Kanadoje.

Kai Lietuvių Opera minėjo 35 metų sukaktį, vėl buvo atlikti du šios operos spektakliai 1991 m. gegužės mėnesį. Juose jau dainavo Lietuvos operos primadona Irena Milkevičiūtė, Lietuvos primo tenore Virgilijus Noreika, Arvydas Markauskas, Vincentas Kuprys, Jonas

Vaznelis, Romualdas Batalauskas, Margarita Momkienė, Julius Savrimas. Dirigavo Vytautas Viržonis, o antrą spektaklį Alvydas Vasaitis. Režisavo Eligijus Domarkas, dailininke buvo Janina Malinauskaitė iš Kauno teatro.

1991 m. rugpjūčio 31 d. ir rugsėjo 3 d. Lietuvių Opera,

Vaizdas iš pirmą kartą lietuvių scenoje atlikto "Lietuvių" operos spektaklio 1991 m. Čikagoje - Konrado Valenrodo mirties scena.

FESTIVALĮ PRADĖJO LONDONO SIMFONINIS ORKESTRAS

Vilnius, gegužės 13 (lrt.lt). Prasidėjo „Vilniaus festivalis“, kuris šiemet skiriamas Vilniui – Europos kultūros sostinei.

Violeta Urmana *ELTA nuotr.*

Maestro Valerijus Gergijevas ir primadona Violeta Urmana – būtent šios asmenybės atsiduria šiųmečio „Vilniaus festivalio“ dėmesio centre.

Festivalis pristatys keturis orkestro muzikos koncertus ir dvi kamerines programas.

Nors, atkreipia dėmesį rengėjai, jų repertuaruose dominuos kanoninės europinės klasikos partitūros, tačiau „beveik kiekviename koncerte jos skambės greta neseniai atrastų žinomų kūrinių versijų, premjerinių kūrinių, Lietuvos publikai negirdėtos muzikos ir nutolusių epochų retenybų“.

Koncertų programose, pasak festivalio rengėjų, bus galima pajusti įvairių regionų, laikmečių ir stilių dvelksmą: vokiškos barokinės polifonijos, rafinuoto prancūziško skambesio, flamenko inspiracijas gaudančios ispanų muzikos gitarai.

Programų pagrindą sudarys autoritetingų Vakarų ir Rytų Europos autorių kūriniai: Handelio, Beethoveno, Skriabino,

Prokofjevo, Rachmaninovo, Stravinskio, Pendereckio bei Ščedrino.

Po festivalio atidarymo koncerto gegužės 13 d., kai Londono simfoninis orkestras, diriguojamas rusų klasikos specialisto Valerijaus Gergijev, pristatys slavų autorių programą su Rodiono Ščedrino simfoninės freskos „Lietuviška sakmė“ premjerą (programos „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ užsakydas), šią giją gegužės 15 d. vakarą beveik nepertraukiamai pratęsė Šanchajaus kvartetas (Kinija). Ansamblis atliko premjerinį Krzysztofo Pendereckio kūrinių – Styginių kvartetą Nr. 3, vos prieš keletą mėnesių pirmą kartą griežtą kompozitoriaus 75-mečio koncertų serijose.

Pianistė Mūza Rubackytė

B. Coscarelli nuotr.

Pirmoje šio koncerto dalyje su kvartetu pasirodė pianistė Mūza Rubackytė. Ji paskambino Beethoveno Koncerto fortepijonui ir orkestrui Nr. 4 versiją fortepijonui ir styginių kvartetui, kurios partitūroje – net 80 negirdėtų pasažų.

Kitas šio festivalio pianistas Alexanderis Toradzė (Gruzija, JAV), gegužės 23 d. kartu su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru ir maestro Juozu Domarku atliks Antrąjį Prokofjevo koncertą. Tą patį vakarą Juozas Domarkas interpretuos Osvaldo Balakausko simfoninį paveikslą „Tetra“ ir Skriabino „Dieviškąją poemą“.

Gegužės 18 d. koncertas skirtas įkvepiančio menininko ir humanisto lordo Yehudi Menuhino (1916–1999) atminimui. Jame neatsitiktinai skambės Handelio oratorija „Mesijas“.

Lordui Y. Menuhinui diriguojant Amerikos atradimo 500-osioms metinėms skirtame festivalyje „Senieji ir naujieji keliai į Indiją“ prasidėjusi Kauno valstybinio choro ir Lietuvos kamerinio orkestro (LKO) teatralizuota G. F. Handelio „Mesijo“ interpretacija apkeiliavo daugelį pasaulio šalių.

Šiemet „Mesiją“ atliko Bambergio simfoninio orkestro choras (Vokietija), tarptautinė solistų ketveriukė ir LKO, dirigavo žymus oratorinio žanro kūrinių meistras Rolf Beck. „Mesijo“ interpretacija bus paminėti ir Handelio (1685–1759) metai.

Prieš baigiamąjį festivalio koncertą **gegužės 29 d.**, kuriame operos primadona Violeta Urmana, kartu su savo vyru tenoru Alfredo Nigro (Italija) ir Lietuvos simfoniniu orkestru, diriguojamu Modesto Pitreno atliks Lietuvoje ypač retai girdimas arijas iš Glucko, Cherubini ir Berliozi vokalinių-instrumentinių partitūrų, **gegužės 24 d.** įvyks turbūt labiausiai specifinis šio Vilniaus festivalio koncertas.

Irena Milkevičiūtė kunigaikštystės Aldonos vaidmenyje "I Lituani" operoje Čikagoje, 1991 m. pavasarį.

Jono Kuprio nuotr.

Lietuvos operos ir baleto teatro ir Lietuvos Respublikos Kultūros ir Švietimo ministerijos kvietimu atvyko į Vilnių ir kartu atliko du spektaklius.

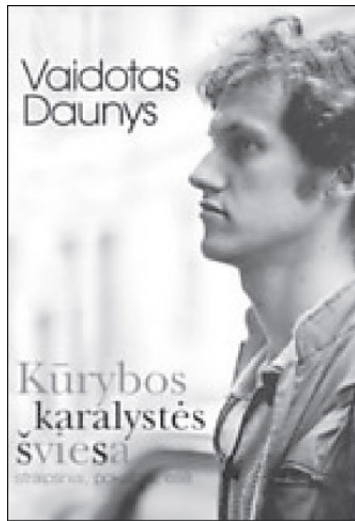
Tenka priminti, kad ir 1983 m. liepos 1 d., kai buvo rengiamos Antrosios pasaulio lietuvių dienos, buvo vėl atlikta "Lietuvių" opera Čikagos miesto centre, Auditorijos salėje, kuri turi geriausią akustiką ir solistams nereikia stengtis, kad jie būtų girdimi. Tuo metu JAV LB Kultūros tarybos

pirmininke buvo Ingrida Bublienė, kuri labai daug prisidėjo, kad įvyktų šis operos spektaklis. Lietuvių dienų pirminku buvo Stasys Baras.

Amilcare Ponchielli operos "Lietuviai" JAV ir Kanadoje įvyko 6 spektakliai.

Rašytojas Stasys Santvaras, kaip ir daugelio operų, taip ir Ponchiellio "I Lituani" (Lietuviai) operos buvo libreto vertėjas į lietuvių kalbą, kuris dažnai "Dirvoje" aptardavo Lietuvių operos spektaklius. *VR*

„KŪRYBOS KARALYSTĖS ŠVIESA“ V. DAUNIO STRAIPSNŲ, ESĖ RINKTINĖ

Vaidotas Daunys. Kūrybos karalystės šviesa: straipsniai, pokalbiai, esė. – Versus aureus, Vilnius, 2007.

Vaidotas Daunys (1958–1995), plataus diapazono kultūros veikėjas – poetas, literatūros kritikas, žurnalistas, leidytojas. Iš spaudos išėjo pomirtinė jo straipsnių, pokalbių ir esė knyga. Leidinys sudarytas Kultūros, filosofijos ir meno institute. Tekstus, išblaškytus po įvairius leidinius surinko ir įvadą parašė jo darbuotoja dr.

Tą vakarą Los Romeros akustinių gitarų kvartetas „Karališkosios gitaros šeima“ (JAV) pristatys savo kūrybinės veiklos 50-mečiui skirtą programą, kurios branduolį sudarys XIX–XX a. ispanų kompozitorių muzika.

Dar vienas svarus festivalio programos akcentas – šiemet **gegužės 13–16 d. vykęs** ir Lietuvos filharmonijos bei „Vilniaus festivalio“ koordinuojama Europos festivalių asociacijos (EFA) generalinė asamblėja. Pasak „Vilniaus festivalio“ vykdomosios direk-

Elvyra Usačiovaitė.

V.Daunys buvo talentingas ir darbštus, nors gyveno trumpai, tik 37 metus, nuveikė labai daug. Apie tai byloja knygoje įdėta jo darbų bibliografija, nurodanti per puspenkto šimto straipsnių, apie 250 eilėraščių, jo sudarytų almanachų *Veidai*, *Regnum* tomus, redaguotų žurnalų *Žvaigždutė*, *Krantai* komplektus ir atgaivintosios *Naujosios Romuvos* pirmuosius numerius). Šie darbai rodo nesavanaudišką veiklą, net savo paties – talentingo poeto ir literatūros kritiko – autorių knygų sąskaitą (paties V.Daunio knygų išėjo tik dvi). V.Daunys atkakliai siekė tikslo – prikelti visuomenės dvasingumą, įjungti į mūsų kultūrą krikščionybę, kurią laikė neatsiejama Lietuvos identiteto dalimi.

Savo straipsniuose kalbėjo apie prasmingą kūrybą, iš autoriaus reikalaujančią susikaupimo, įsiklausymo, švartios kūrinio minties, etinio kriterijaus. *bernardinai.lt*

torės Rūtos Prusevičienės, dėl garbingos teisės rengti asamblėją Lietuvoje teko pakovoti ne vienerius metus, akstinu šio atsakingo renginio estafetę perimti tapo Vilniui suteiktas „Europos kultūros sostinės 2009“ vardas.

Gegužės 14 d. Filharmonijos Didžiojoje salėje surengta asamblėjos konferencija „Festivalių meninės tendencijos“. Šioje konferencijoje vertingos patirties galėjo įgyti ir specialiai kviešti įvairių Lietuvos festivalių atstovai.

LGITIC

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 14 d., sekmadienį 3:00 val. p.p. Tragiškojo birželio (1941 m.) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukankintus lietuvius, latvius ir estus Dievo Motinos bažnyčioje. Po pamaldų pobūvis parapijos salėje. *Rengia Clevelando Baltiečių Komitetas.*

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

2009 metų ŠALFASS-gos jaunučių pirmenybės jau čia. Kaip jau žinom, jas rengė Hamiltono LSK Kovas, š.m. gegužės 16-17 dienomis, Hamiltone, Ont., Kanadoje. Pirmenybių vadovas Rimas Miečius pranešė, kad pagal gegužės 1 d. pasibaigusios komandų bei žaidėjų galutinės registracijos davinius dalyvauti užsiregistravo 32 komandos (14 berniukų, 7 mergaičių ir 11 mišrių komandų).

Žaidynės vyko šiose klasėse (nurodyta komandų skaičius): Berniukų B (1993-94 m. gimimo) - 3, Mergaičių B - 3, Berniukų C (1995-96 m.) - 4, Mergaičių C - 2, Berniukų D (1997-98 m.) - 7, Mergaičių D - 2, Mišrių E (1999-2000 m.) - 6 ir Mišrių F "Molekulių" (2001 m. gim.) - 5 kom.

Dalyvavo 7 sporto klubai (nurodyta - komandų skaičius): Toronto Aušra - 8, Hamiltono Kovas - 2, Mississauga Anapilis - 7, Clevelando Žaibas - 6, Detroito Kovas - 3, Čikagos ASK Lituanica - 5 ir

Mississauga LSK - 1. Krepšinio žaidimai vyko dvejose vietose: Westdale High School, 700 Main Street West, Hamilton, Ont. ir Cathedral High School, 30 Wentworth Street North, Hamilton, Ont.

Žaidynių oficialus atidarymas įvyko gegužės 16 d., šeštadienį, 8:30 val. ryto. Visos komandos pilnose sportinėse uniformose turėjo dalyvauti.

Po atidarymo sekė žaidimai visose aikštėse iki pavaikarės, pagal pateiktus tvarkaraščius.

Specialios sportininkų Šv. Mišios vyko šeštadienį 6:00 val., vak., Aušros Vartų šventovėje, Hamilton, Ont.

Žaidynių linksmavakaris vyko šeštadienį, tiesiai po sportininkų pamaldų, 7:00 v.v., Jaunimo Centre Hamilton, Ont.

Sekmadienį, gegužės 17 d. vyko žaidynių tęsinys ir užbaiga. Finalai vyko anksčiau popietę.

ŠALFASS info.

PIRMASIS „NATIONAL GEOGRAPHIC LIETUVA“ ŽURNALO NUMERIS

Šių metų spalio mėnesį Lietuvoje pasirodys pirmasis „National Geographic Lietuva“ žurnalo numeris. Tarptautinis 31 kalba pasaulyje leidžiamas žurnalas garsėja išskirtiniais reportažais, fotografijomis ir žemėlapiais. Žurnalo leidyba užsiims didžiausia literatūros, skirtos suaugusiems, vaikams ir paaugliams, leidykla „Alma littera“.

„Atsižvelgdami į Lietuvos skaitytojų poreikius, siekiame jiems pasiūlyti leidinius, kurie yra įvertinti visame pasaulyje. „National Geographic“ žurnalo turiniui ir dizainui keliami patys aukščiausi kokybės reikalavimai, todėl labai džiaugiamės, kad mums patikėta šio žurnalo leidyba. Nebėju, jog šis žurnalas ir Lietuvoje sulauks besidominčių gamta, įvairiomis kultūromis ir mokslu skaitytojų dėmesio“, – sakė leidyklos „Alma littera“ generalinis direktorius Arvydas Andrijauskas.

„National Geographic Lietuva“ redaktoriumi taps 18 metų darbo žiniasklaidoje patirtį turintis Frederikas Jansonas. Kaip ir kitomis kalbomis leidžiamuose žurnaluose, lietuviškame leidime didžiąją dalį turinio sudarys anglų kalba leidžiamo originalo straipsniai. Žurnalas bus leidžiamas pagal pasaulinius standartus, tokio paties formato ir daugeliui atpažįstamu viršeliu.

Pasak „National Geographic“ prezidento Johno Fahey, „National Geographic“ bendruomenės misija – šviesti ir įkvėpti. Tai pasiekti galima tik atveriant žmonėms gimtąja

kalba langą į pasaulį neprilygtamomis nuotraukomis ir pasakojimo galia – visa tai skaitytojais randa mūsų žurnale.“

Per 121 metų istoriją „National Geographic“ tapo žinomas savo nuodugniais straipsniais apie skirtingas kultūras, gamtą, mokslą ir technologijas. Anglų kalba žurnalas leidžiamas nuo 1888 metų. Šiuo metu žurnalas leidžiamas japonų, ispanų, italų, hebrajų, graikų, prancūzų, vokiečių, lenkų ir kitomis kalbomis. Pasaulinis žurnalo tiražas sudaro apie 8 milijonus egzempliorių.

Apie „National Geographic“

„National Geographic“ bendruomenė yra viena didžiausių pasaulyje ne pelno siekiančių mokslinę ir švietėjišką veiklą vykdančių organizacijų. 1888 metais įkurta bendruomenė siekia skleisti geografinės žinias ir įkvėpti žmones rūpintis mūsų planeta.

Lietuvos Respublikos ambasados JAV informacija

DIRVAI AUKOJO

A.Pautienis,	
Richmond Heights, OH	250
K.Černis,	
W. Bloomfield, MI	50
H.Bagdonienė,	
Oak Lawn, IL	45
S.Gruzdis-Laino,	
Urb. Casa de Campo, Spain	25
A.Sadauskas, St. Augustine, FL	22
A.Giedraitis, Willowick, OH	15
L.Kirkus, Lemont, IL	10
J.Šlapelis, Euclid, OH	10
B.Banaitis, Abington, MA	5
A.Raulinaitis, Twinsburg, OH	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktoriaus darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. Dirvai tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – Dirvos leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2008 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vajų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, Dirvą ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą Dirvą moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol..

Mieli, ilgamečiai Dirvos skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite Dirvą savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką gal sutelksime kelis šimtus naujų Dirvos skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime Dirvos tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą Dirvos stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškipti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

LAIŠKAI

KOKIO PREZIDENTO / PREZIDENTĖS MUMS REIKIA?

Jau daug - per daug metų visą Lietuvą ir lietuvius vargina nevykę valdovai. Neišvardinsiu nei kelių, nei visų nesklandumų, kurie Lietuvai buvo kenksmingi, išvardinsiu tik tai kokio prezidento/prezidentės mums būtinai reikia.

Mums reikia Žmogaus lietuvių patrioto kilusio iš patriotiškų lietuviškų gerų šaknų, pasiryžusį ginti Lietuvą nuo priešų iš lauko ir vidaus, reikalui esant galėtų galvą už Lietuvą guldyti. Reikia žmogaus gudraus ir apsaugaus ūkvedžio, kad apsaugotų Lietuvos turtus, žmogaus kuris labai gerai žino istoriją ir mūsų istorinius priešus. Žmogaus, kuris nepasiduotų užsienio melagingiems ir tušties pažadams, neišsiveltų į užsienio politiką, kur Lietuva neturi jokių interesų ir "svorio" - gelbėjimas Gruzijos - vaikiškas

žaidimas su degtukais. Neįsileisti jokių Amerikos kalinių, neprisidėkime prie karo nusikaltėlių. Visą kariuomenę iš Irako ir Afganistano sugražinti, mums tas per daug brangiai kainuoja ir dar brangiau kainuos.

Visa šalpa skirta tik Lietuvos reikalams, pirmoje eilėje būtų statomi Lietuvos mokslo, o ne krepšinio. Vystyti vietos pramonę, apsaugoti Lietuvos ūkius ir mažas prekybos nuo globalizmo. Išvystyti gresiantį pavojų statant naują AE Lietuvoje. Rasti vietą atominėms atliekoms saugoti tūkstantį metų. Elektros linija per Lietuvą ištirti visus plusus ir minusus. Bandyti visas priemones atgauti Mažeikių naftą. Be gailės bausti nusikaltėlius prieš Lietuvą ir lietuvius - visus KGB, stribus, rusų kari-

ninkus paviešinti, bausti sunkius bankuose, įmonėse, statybose, bausti tuos kurie atsiveža iš užsienio darbininkus atimdami darbus lietuviams. Apsiriboti mažumų reikalavimų ir norų klausimų. Jiems visada bus permažai, kaip Amerikos prezidentas Truman rašė - jiems visada permažai, kai išmeti per duris, per langus lipa, kai tuo tarpu estai, latviai ir lietuviai kantriai viską neša.

Daug sunkaus ir atsakingo darbo bus naujam prezidentui / prezidentei jei turės gero noro Lietuvą išgelbėti nuo pražūties tikrai išgelbės su gerų lietuvių pagalba ir protingais, gerais lietuvišiais patarėjais.

Melskime už naują prezidentą / prezidentę, kad Dievulis duotų neišsemiamos stiprybės ir sumanumų.

Algis Virvytis

LIETUVIAI SIEKS PASAULIO AKROBATINIO SKRAIDYMO ČEMPIONŲ AUKSO

Ėriškiuose (Panevėžio r.), gegužės 12 d pirmą kartą Lietuvoje rengiamas pasaulio akrobatinio skraidymo čempionatas laukė apie pusės šimto geriausių pasaulio pilotų iš dešimties šalių. Netoli Panevėžio esančiame Rojūnų aerodrome čempionatas vyks birželio 25 – liepos 5 dienomis. Tai jau antrasis pasaulio čempionatas – pirmajame, kuris vyko Rusijoje, lietuviai pelnė sidabro medalius.

Pasak aerodromo savininko Aurimo Bezaro, prieš pat pasaulio varžybas, birželio 19 dieną, Rojūnuose vyks Lietuvos akrobatinio skraidymo čempionatas, kuris bus tarsi pilotų repeticija prieš pasaulinį pasirodymą.

Kad pasaulio čempionatas įvyktų, turi dalyvauti ne mažiau kaip 15 pilotų iš 5 šalių. Rengėjų duomenimis, jau užsiregistravo 34 akrobatai iš 10 šalių – Lietuvos, Suomijos, Belgijos, Ispanijos, Italijos, Rusijos, Ukrainos, Estijos, Gruzijos, Kazachstano.

Lietuvos 6 lakūnų komanda – Aurimas Bezaras, Eltonas Meleckis, Viktoras Kurbedis, Onutė Motiejūnai-

tė, Kazys Antanavičius ir Žilvinas Lidžius – yra išugdyta pasaulyje pripažintose lietuviškos akrobatikos mokyklos meistrų, o čempionato įkvėpėjas buvo šviesaus atminimo legendinis lakūnas Vytautas Lapėnas, tragiškai žuvęs 2008 metų sausį.

Lietuvos garbę antrą kartą rengiamame pasaulio čempionate Rojūnuose ginsiantys lietuviai dėl aukščiausio apdovanojimo rungsis dviviečiu akrobatiniu lėktuvu JAK-52, kuri čempionatui parengė Prienuose veikianti bendrovė “Termikas”, vadovaujama Vytauto Mačiulio. Visi sportininkai varžysis būtent šio tipo lėktuvais, kurie išvysto maksimalų greitį iki 420 km/val.

“Rojūnų aerodromas pasirinktas todėl, kad jis patogioje Lietuvos vietoje – beveik centre, penkių kilometrų spinduliu nėra gyventojų, patogus tūpimo takas. Saugumo požiūriu irgi tinkamas – dideli platūs laukai leidžia prireikus bet kur nusileisti. Kai prieš kelerius metus su Vytautu Lapėnu pristatėme aerodromo sąlygas pasaulio čempionatui rengti, net 22 ša-

lys balsavo “už”. Šiuo metu dalyvauti čempionate užsiregistravę 27 pilotai iš beveik dešimties šalių, tačiau dalyvaus tik susimokėję starto mokestį – 1100 eurų”, – kalbėjo A Bezaras.

Pasak jo, pasaulio čempionatuose prizinio fondo nėra – laimėtojai gauna medalį ir pasaulio čempiono titulą.

Lietuvos aeroklubo prezidentas Vitas Karčiauskas pabrėžia lietuvių norą sugrąžinti aviacijos sportui prestižą ir deramą visuomenės dėmesį, juolab kad padanges raižantys lietuviai jo niekada nestokojo. Būsimo pasaulio akrobatinio čempionato direktorius ir Lietuvos akrobatinio skraidymo federacijos prezidentas Arminas Murauskas užsimeina apie puikiai tarptautinėje aviacijos sporto erdvėje vertinamą lietuvių kompetenciją rengti pasaulinio lygio aviacijos varžybas.

Kukliomis krizės sąlygomis lietuviai ketina ne tik sėkmingai organizuoti šį renginį, bet ir ambicingai kautis dėl tauriausio metalo medalių.

Varžybų kulminacija turėtų tapti išpūdinga medalių įteikimo ceremonija ir aviacijos šventė “Žmogus paukštis” su aviacijos šou ir pramogine programa liepos 4 dieną.

Šią vasarą Lietuvoje vyks ir dar vienas svarbus sportinės aviacijos renginys – liepos 25 – rugpjūčio 8 dienomis Pociūnų aerodrome vyks 15-asis Europos sklandymo čempionatas. Pociūnų aerodrome Kauno rajone varžysis beveik šimtas pilotų iš 18 šalių.

LGITIC

Kai patiri tiek traumų, kiek Žydrūnas Ilgauskas, reabilitacija tampa gyvenimo būdu. Tad NBA krepšininkas Cleveland apylinkėse kartu su žmona Jennifer yra atidaręs du fizinės terapijos centrus. Ž. Ilgauskas paskelbtas 2009 m. Austin Carro gero vaikino apdovanojimo laureatu. Prizą įsteigė Ohio valstijos žurnalistas. Apdovanojimas skiriamas geriausiai su žiniasklaida bendradarbiaujančiam „Cavaliers“ krepšininkui. Ž. Ilgauskas įvertintas ir už puikius ryšius su Cleveland bendruomene.

LIETUVOS ŠACHMATŲ ČEMPIONAS

2009 metų Lietuvos vyrų šachmatų čempionu tapo 36-erių metų Šarūnas Šulskis (ELO 2555), antrąją vietą užėmė Vidmantas Mališauskas (2459), trečiąją – Aloyzas Kveinys (2534).

Vilniuje pasibaigusiose Lietuvos pirmenybių finalinėse varžybose, kurių prizų fondą sudarė 5 tūkst. litų, Š. Šulskis ir V. Mališauskas surinko po 8 taškus iš 11 galimų. Galutines vietas lė-

mė papildomi rodikliai. A. Kveinio sąskaitoje – 7 taškai.

Pirmenybių prizininkai iškovoję teisę atstovauti Lietuvos rinktinei Europos komandų čempionate, spalio 21-31 dienomis vyksiančiame Novi Sade (Serbija). Kaip jau skelbta, Lietuvos moterų šachmatų čempionė penktadienį tapo 30-metė vilnietė Živilė Šarakauskienė (ELO 2210).

LRT

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJŲ SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą,
prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite
šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUT MULIOLIUI - 216-387-3204

linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204